

Bakım Sürecinde Yer Alan Profesyoneller
için

VESAYET İŞLEMLERİ VE VASİLİK SÜRECİ
HAKKINDA
AÇIKLAYICI REHBER

Ankara
2020

Bu rehber Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Sosyal İçerme Politikalarındaki Kurumsal Kapasitesinin Artırılması Projesi (EuropeAid/136124/IH/SER/TR) kapsamında Av. Güler POLAT tarafından hazırlanmıştır. Rehberin tüm hakları Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne aittir.

Editoryal Ekip

Tayyar KUZ
Keziban KARÇKAY
Erem İLTER
Sabit KILÇ

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SUNUŞ

18 yaşını tamamlayan ancak ayırt etme gücüne sahip olmayan kişiler, velayet altında olmayan küçükler ve kısıtlıların hukuki işlemlerinin nasıl yapılacağı ve bu işlemleri yapacak olan vasi, vesayet makamı ve denetim makamı gibi sürece dahil olan diğer organların nasıl çalışması gerektiği özellikle Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS)'nin kabulü ile birlikte son yıllarda küresel düzeyde ciddiyle ele alınmaya başlanmıştır.

Bu kapsamda, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de vesayet altındaki bireylerin malvarlıklarının yönetimi, hukuki işlemlerinin takibi ve bireylere bakım/barınma hizmeti sunulması konularında, hak temelli bakış açısıyla; bireysel özerkliğe ve insan onuruna saygı gösterilmesi, kişinin hak ve yükümlülükleri üzerinde özgürce tasarrufta bulunabilmesi gibi temel ilkeler ışığında işlemlerin taraflarının hakkaniyet ölçütleri çerçevesinde hak ve yükümlülük altına girdikleri bir yapı benimsenmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Ülkemizdeki mevcut kanuni düzenlemeler ile kurumsal yapı göz önünde bulundurularak, özellikle Bakanlığımıza bağlı kurumlarda bakım/barınma hizmeti almakta olup vesayet altına alınmış engelli ve yaşlı bireylere sunulan hizmetlerin bu doğrultuda geliştirilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzce bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Çalışma kapsamında, Genel Müdürlüğümüze bağlı kuruluşlarda bakım/barınma hizmeti sunulan engelli ve yaşlı bireylerin iş ve işlemlerinin yürütülmesinde, vasilik görevi almış bulunan kurum personelinin karşılaştığı sorunların çözümüne katkı sağlamak amacıyla bölgesel düzeyde odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılar ile bir yandan kurumlarda vesayete ilişkin iş ve işlemlerde görev alan personelin yaşadıkları sorunlar ile çözüm önerileri, diğer yandan ise konuya yargı organlarının katkı sunması ve etkileşimli bir süreç yürütülmesi amacıyla vesayet makamı (Sulh Hukuk Mahkemeleri) ve denetim makamı (Asliye Hukuk Mahkemeleri) olarak görevli hâkimlerin konuyla ilgili görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır.

Çalışma sonucunda; kurumlarımızda çalışmakta olup aynı zamanda vasilik görevini üstlenmiş personelden gelen talepler doğrultusunda, bir rehber olması amacıyla sıkça sorulan sorular ve cevapları Sayın Av. Güler POLAT tarafından bir araya getirilmiştir. Hazırlanan bu soru ve cevapların Genel Müdürlüğümüze bağlı kurumlarda hizmet sunulan engelli ve yaşlı bireylerin vesayete ilişkin iş ve işlemlerinin yürütülmesinde kurum personelinin karşılaştığı sorunlara çözüm sunulması yönünde katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Çalışmanın içeriğinde öncelikle söz konusu odak grup toplantılarında uygulayıcılarca bildirilen; “Vasi kimdir?”, “Vesayet makamı/denetim makamı nedir?”, “Vesayet altına almayı gerektiren nedenler nelerdir?”, “Vesayet altındaki kişinin mal varlığının yönetimi/harcamaları nasıl yapılır?”, “Vesayet Altındaki Kişinin taşınır/taşınmaz alım/satımı nasıl yapılır?”, “Vasinin

görev ve sorumlulukları nelerdir?”, “Hangi durumlarda mahkemeden izin almak gerekir?” gibi vesayet konusuna ilişkin sıkça sorulan sorular ve cevaplarına yer verilmiştir.

Bunun ardından, uygulayıcılar için kolay ulaşılabilir bir başvuru kaynağı olabilmesi amacıyla:

- 4721 sayılı “Türk Medeni Kanunu”nun vesayet hükümleri (396-494 maddeler arası),
- 10/8/2003 tarihli ve 25195 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türk Medeni Kanunu’nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük”,
- 23/9/2004 tarihli ve 25592 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türk Medeni Kanunu’nun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük, Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik” çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Yukarıda sayılan mevzuat, çalışmamızın hazırlandığı tarih olan 31 Mart 2020 tarihi itibarıyla yayımlanmış ve yürürlükte olan en güncel mevzuat olup, rehberde yer alan sıkça sorulan sorular da bu çerçevede cevaplanmıştır. Önemle belirtmek gerekir ki çalışmamızda yer verilen soru ve cevaplar ile ilgili mevzuat, yalnızca uygulayıcıları bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Vesayet hükümlerinin uygulamasında, kanunun çizdiği sınırlar içerisinde kalmak koşuluyla hâkimlerin çok geniş takdir yetkilerinin olduğu unutulmamalıdır. Bir diğer önemle vurgulanması gereken husus da, çalışmamızda personelin bilgilendirilmesi amacıyla yer verilen mevzuat uygulanırken; öncelikle kanun, sonra tüzük ve son olarak yönetmelik hükümlerinin göz önünde bulundurulması gerekliliğidir.

Bununla birlikte vesayet konusuyla doğrudan ilgili olmayan ancak sorular içerisinde değinilen “6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu” ve “Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” gibi diğer ikincil ilgili mevzuata, uygulayıcılar için gerekli olmayacağı düşünülerek çalışmamızda yer verilmemiştir. Son olarak, ihtiyaç duyulması halinde, hem çalışmamızda yer verilen mevzuatın en güncel haline, hem de değinilen diğer mevzuatın en güncel hâllerine <https://www.mevzuat.gov.tr/> adresinden ulaşılabileceğini hatırlatmak isteriz.

Vesayet İşlemleri ve Vasilik Süreci Hakkında Sıkça Sorulan Sorular Listesi

1. Vesayet nedir?
2. Vesayet makamı ve denetim makamı nedir?
3. Vasi kime denir?
4. Vasi tayin edilirken öncelikle kimler tercih edilir?
5. Kişinin boşandığı eşi vasi olabilir mi?
6. Bir kişi en fazla kaç kişiye vasilik yapabilir?
7. Vasi tayin edilen kurum çalışanı bu görevi kabul etmek zorunda mıdır?
8. Vasi ne kadar süreyle atanır/ görevlendirilir?
9. Vasinin dört yıl dolunca görevden kaçınma hakkı var mıdır?
10. Velayet altındaki engellinin ebeveyn, arkadaş veya akrabaları ile görüşmesi nasıl düzenlenir?
11. Kendisine vasi tayin edilmiş yaşlının, çocuk, arkadaş ve akrabaları ile görüşmesi nasıl düzenlenir?
12. Kurumdan vasi nezaretinde izinle çıkan 18 yaşından büyük engellinin istismarı halinde alınabilecek önlemler, sorumlular için yapılacak müracaatlar nelerdir?
13. Vesayet altında iken vasisinden habersiz banka kredisi alan, taksitli mal alımı yapan, kendisini borçlandırıcı işlem yapan yaşlının bu işlemleri iptal edilebilir mi?
14. Vesayet altındaki iken vasisinin bilgisi dâhilinde banka kredisi alan, taksitli mal alımı yapan, kendisini borçlandırıcı işlem yapan yaşlının bu işlemi iptal edilebilir mi?
15. Vasi değişikliği hangi hallerde kimler tarafından talep edilebilir?
16. Vasi defter tutmak zorunda mıdır?
17. Vasi yaptığı işlemler ile ilgili raporu ve kesin hesabı ne zaman verecektir?
18. Vesayet altındaki kişinin başka ildeki kuruma nakli öncesinde yapılacak işlemler nelerdir?
19. Aynı zamanda görev yapmak üzere birden fazla vasi tayin edilebilir mi?
20. Vesayet altındaki kişinin başka bir ildeki kuruma nakli halinde vasi değişikliği gerekir mi?
21. Vasinin vesayet makamından izin istemek zorunda olduğu kararlar hangileridir?
22. Vasi hangi kararlarda denetim makamının iznini istemelidir?
23. Vasinin vesayet makamının iznini almadan yaptığı/izinsiz işlemlerin sonuçları nelerdir?
24. Vasinin görevi sürenin sonunda kendiliğinden sona erer mi?
25. Vasi atanırken neden ve ne zaman resmi sağlık kurulu raporu alınır?

26. Vasi tayini kararları ilan edilir mi?
27. Bakım kuruluşlarında kalan vesayet altındaki engelli çocukların çalışması izne tabi midir?
28. Bakım kuruluşlarında kalan vesayet altındaki engelli yetişkinlerin çalışmaları izne tabi midir?
29. Vesayet altındaki kişinin mirası ne olur?
30. Sözlü vasiyet nedir? Kurumda kalmakta olan bir kişi sözlü vasiyette bulunduğunda neler yapılmalıdır?
31. Vesayet altındaki kişi vasiyet yazabilir mi?
32. Hangi hallerde vasinin şahsına itiraz edilebilir, itiraz nereye yapılır?
33. Vasi atanmış kişi veya başka ilgili vasiye itiraz ederse ne olur?
34. Vasiye ücret ödenir mi?
35. Vasinin yapmış olduğu masrafları isteme usulü nedir?
36. Henüz vasi tayin edilmemiş kişi adına karar alma yetkisi kimdedir?
37. Küçüklere vasi tayin edilebilir mi?
38. Küçükler hangi durumlarda vesayet altına alınabilir?
39. Vasi atanması için dava açılmış ancak henüz vasi tayin edilmemiş kısıtlı adayının hukuki ehliyeti var mıdır?
40. Vasinin görevinden azil sebepleri nelerdir?
41. Hangi haller vasinin görevini ağır surette savsaklaması anlamına gelir?
42. Hangi haller vasinin yetkilerini kötüye kullandığı anlamına gelebilir?
43. Hangi haller vasinin güven sarsıcı hareketlerde bulunduğu anlamına gelebilir?
44. Başka hangi hallerde vasi görevden alınabilir?
45. Vasinin görevden alınma usulü nedir?
46. Vasi tayinine itiraz nereye yapılır?
47. Vasi tayininden sonra vasiliğe engel bir durum ortaya çıkarsa vasi ne yapmalıdır?
48. Kısıtlının ihtiyaçları nasıl belirlenir?
49. Kısıtlının zararlı yaşam alışkanlıklarına müdahale yöntemi nasıl olmalıdır?
50. Vesayet altına alınmış yaşlının bakmakla mükellef yakınına nafaka davası açılabilir mi?
51. Kısıtlının ölümü halinde vasinin yapması gereken iş ve işlemler nelerdir?
52. Rapor ve hesapların kabul edilmesinin sonuçları nelerdir?
53. Rapor ve hesapların reddedilmesinin sonuçları nelerdir?

54. Yaşlılar ölünceye kadar bakma sözleşmesi ile bakılacağı kuruma belirli mal vasiyeti yapabilir mi?
55. Vesayetin kaldırılmasında usul nedir?
56. Vasinin yapmış olduğu harcamaları belgelemesi gerekir mi?
57. 18 yaşından büyük engelli bireylere vasi tayini gerekir mi?
58. Yabancı uyruklu engelli ve yaşlıların vesayet işlemleri nasıl yapılır?
59. Vasi vesayet altındaki kişinin malvarlığını araştırmak zorunda mıdır?
60. Engelli çocukların ikametgahları ile yaşadıkları yer farklıysa eğitim kurumlarına kaydı nasıl yapılır?
61. Bir kişi vesayet altına alınmadan önce kendisine vasi tayini yapmış ve/veya kısıtlanması halinde yapılacaklar ile ilgili direktifler vermişse bunlara uyulması zorunlu mudur?

Vesayet İşlemleri ve Vasilik Süreci Hakkında Sıkça Sorulan Sorular ve Cevapları

1. Vesayet nedir?

Vesayet, kişilerin devlet tarafından korunmasını, iş ve işlemlerinin denetim altında olmak koşuluyla tayin edilen organlarca yapılmasını sağlayan hukuki bir müessesedir. Vesayet altına alınmayı gerektiren nedenler Kanun'da şöyle sıralanmıştır:

1. 18 yaşından küçük olup, velayet altında olmamak,
2. Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı,
3. Savurganlık, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetme,
4. Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olma,
5. Yaşlılık, engellilik, deneyimsizlik veya ağır hastalık hali (Kısıtlanacak kişinin isteği üzerine)

2. Vesayet makamı ve denetim makamı nedir?

Vesayet makamı sulh hukuk mahkemesi, denetim makamı ise asliye hukuk mahkemesidir.

3. Vasi kime denir?

Kanun'da vasinin görevleri ve yükümlülükleri belirtilmişse de tanımı yapılmamıştır. Ancak Kanun'dan hareketle vasinin, vesayet makamı tarafından belirli bir süre için tayin edilen, kanunun çizdiği sınırlar ile vesayet makamının talimatlarına uygun olarak vesayet altındaki küçüğün veya kısıtlının kişiliği ve malvarlığı ile ilgili bütün menfaatlerini korumak ve hukukî işlemlerde onu temsil etmekle yükümlü olan kişi olduğu söylenebilir.

4. Vasi tayin edilirken öncelikle kimler tercih edilir?

Kanun'un 414'üncü maddesi uyarınca vesayet altına alınacak kişinin eşi veya yakın hısımlarından biri vasilik koşullarına sahip olmaları kaydıyla bu göreve öncelikle atanır. Kanun'un 415'inci maddesinde ise haklı sebepler engel olmadıkça vasiliğe, vesayet altına alınacak kişinin ya da ana veya babasının gösterdiği kimselerin atanacağı düzenlenmiş; ilgili madde uyarınca öncelikle ailece bilinen veya tanınan kişilerin, eğer bu şekilde yapılan araştırmada kimse bulunamazsa başka kişilerin vasi tayin edilmesine ilişkin bir yapı tercih edilmiştir. Vasi tayin edilecek kişinin yerleşim yerinin vesayet altına alınan kişinin yerleşim yeri ile yakınlığı, vasi ile vesayet altına alınan arasındaki güven ilişkisi, empati yapabilme ve

aralarında menfaat çatışmasının olmaması (örneğin vasi tayin edilecek kişiyle vesayet altına alınacak kişinin ihtilafı bir borç ilişkisinin bulunmaması) gibi kriterler ile Kanun'da sayılan başkaca engellerin bulunmaması vasi tayininde göz önünde bulundurulur.

5. Kişinin boşandığı eşi vasi olabilir mi?

Bu durumu, evlilik birliğinin devamı sırasında vasi tayin edilen eşin boşanma sonrasındaki durumunun ne olacağı ve vasi tayini kararından önce boşanmış eşin vasi tayin edilip edilmeyeceği bakımından değerlendirmek gerekir.

Kanun, vasilikten azil sebepleri arasında boşanmayı saymamıştır. Ancak boşanma davası açıldığı anda, menfaat çatışması nedeniyle boşanma davasında vesayet altındaki kişiyi temsil etmek üzere kayyım tayin edilecektir. Ayrıca taraflar arasındaki boşanma davası nedeniyle, menfaat çatışması olasılığı dikkate alınarak vesayet makamı tarafından yeni bir vasi atanması gerekecektir.

Vasi tayin edilmesi sırasında, önceden boşanmış/eski eşin vasi olmak istemesi halinde, herhangi bir menfaat çatışması bulunmuyorsa, eski eş vasi olarak tayin edilebilir. Ancak eski eşin vasi olarak tayin edilip edilmeyeceği kararı, hâkimin takdir yetkisi kapsamında olan bir karardır.

6. Bir kişi en fazla kaç kişiye vasilik yapabilir?

Kanun'un bu konuda emredici bir hükmü bulunmamaktadır. Kanun'un 417'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, dörtten çok çocuğun velisi olanların ve üzerinde vasilik görevi bulunanların vasiliği kabul etmeyebileceği düzenlenmiştir. Bu hüküm, nüfus kayıtları ve mahkeme ilamları ile dörtten fazla çocuğun velayetinin kişinin kendisine verildiğinin ispatlanması gerektiği anlamına gelmektedir. Örneğin evlilik birliği devam eden vasinin beş çocuğunun bulunması halinde bu madde hükmü uygulanmaz. Hâkim kararıyla velayetin, vasi tayin edilen kişiye verilmesi halinde veya evlilik dışı doğmuş çocukların annelerinin doğal olarak velisi olması hallerinde bu hüküm uygulanabilir.

Kanun'un 417'nci maddesinin dördüncü fıkrasında, üzerinde vasilik görevi olanların da vasilikten çekinebileceği düzenlenmiştir. Bu madde de emredici bir hüküm olmadığından kişinin birden fazla vasilik görevi yürütmekte olması tek başına vasi tayinine engel teşkil etmemekte, vasi tayin edilen kişiye sadece itiraz hakkı tanımaktadır. Vasi tayin edilenin, Kanun'un 422'nci maddesi kapsamında kararın kendisine tebliğinden itibaren 10 gün içinde karara itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Vesayet makamınca, mazeret / itiraz yerinde bulunursa

vasilikten çekinme talebi kabul edilerek yeni vasi tayin edilir. Aksi takdirde durum, denetim makamına bir raporla bildirilir. Denetim makamınca, dosya üzerinden inceleme yapılarak vesayet makamının kararı onanır veya vasilikten çekinme talebi kabul edilerek yeni bir vasi tayini istenir. Denetim makamının bu konuda verdiği karar kesindir.

7. Vasi tayin edilen kurum çalışanı bu görevi kabul etmek zorunda mıdır?

Kanun'un 413'üncü maddesi uyarınca vasilik görevini yapabilecek yetenekte olan her ergin vasi tayin edildiği takdirde ve vasiliğe engel nedenleri yoksa vasiliği kabul etmek zorundadır. Kanunun 416'ncı maddesine göre de vesayet altına alınacak kimse ile aynı yerde oturanlar bu görevi kabul etmek zorundadır. Kanun'un 418'inci maddesinde vasiliğe engel olan nedenler sayılmıştır. Ancak, Kanun'da sayılan vasiliğe engel nedenlerin, vasi adayında olup olmadığını mahkeme kendiliğinden araştırmaz. Bu nedenlerin varlığının, ilgililerce ileri sürülmeleri gerekir.

8. Vasi ne kadar süreyle atanır/ görevlendirilir?

Vasi, Kanun'un 456'ncı maddesine göre kural olarak 2 yıl için atanır. Sulh Hukuk Mahkemesi vasinin görev süresini her defasında ikişer yıl uzatabilir. İki dönem üst üste (4 yıl) görev yapan vasi, vasilikten kaçınma hakkını kullanabilir.

Kanun'un 480'ninci maddesinde, vasilik görevinin uzatılmadığı takdirde sürenin dolması ile sona ereceği düzenlenmiştir. Vasi, iki yıllık görev süresini doldurduğunda, görev süresi mahkemece tekrar uzatılmamışsa vasilik sona erer. Ancak uygulamada, vasinin görev süresinin dolduğu, genellikle bu sürenin dolmasından çok sonra, bir işlem yapılacağı zaman fark edilmektedir. Bu durumda mahkemece tekrar vasinin görev süresinin uzatılmasına karar verildiği takdirde, bu süre kararın verildiği tarihten itibaren değil vasinin görev süresinin sona erdiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Böylelikle, resmen atanmış bir vasi bulunmayan ara dönemde, vasi tarafından yapılmış işlemler sıhhat kazandığı gibi kısıtlının bu sürede temsilcisiz kalmaması da sağlanmış olur.

9. Vasinin dört yıl dolunca görevden kaçınma hakkı var mıdır?

Kanun'un 456'ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile iki dönem üst üste (toplamda dört yıl) vasilik yapan kişinin görevi sürdürmesi veya sonlandırması kendi isteğine bırakılmıştır.

10. Velayet altındaki engellinin ebeveyn, arkadaş veya akrabaları ile görüşmesi nasıl düzenlenir?

Asıl olan velayet/vesayet altındaki engellinin ebeveynleri, yakınları ve sosyal çevresi ile azami düzeyde iletişim halinde olmasının sağlanmasıdır. Gerek Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (Ergin olmayan engelli çocuklar için) gerekse Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocukla ilgili tüm eylemlerde çocuğun yüksek menfaatinin gözetilmesi gerekmektedir. Çocuk ya da 18 yaşını doldurmuş olan engellinin sömürü, şiddet veya istismara maruz kaldığı anlaşıldığı takdirde gerekli suç duyurusu yapılarak, yargılama sürerken tedbiren bu kişilerle görüşmesinin engellenmesi mahkemeden istenebilir. Burada görevli/yetkili mahkeme çocuğun/engellinin velayet/vesayet altına alınmasına karar veren mahkemedir. Mahkemeden çocukla görüşmesinde sakınca olduğu düşünülen kişi hakkında kişisel ilişkinin düzenlenmesine ilişkin gerekli tedbirleri alması istenir. Yargı kararı olmaksızın engellinin ailesi veya yakınları ile görüşmesinin engellenmesi engelleyen kişi bakımından sorumluluk doğurabileceğinden bireysel kararlarla böyle bir uygulama yapılmaması tavsiye edilir.

11. Kendisine vasi tayin edilmiş yaşlının, çocuk, arkadaş ve akrabaları ile görüşmesi nasıl düzenlenir?

Vesayet altındaki yaşlı kişinin beden ve ruh bütünlüğünü koruması diğer bireylerle eşit koşullar altında yaşamasının sağlanması, toplumdan tecridi ve ayrı tutulmasının önlenmesi esastır. Gerek kanunlarımız gerekse taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile bu hak teminat altına alınmıştır. Bu nedenle mahkemece verilmiş bir kısıtlama kararı olmadıkça sömürü, şiddet veya istismara maruz kaldığı ispatlanmadıkça, ayrıca özellikle vesayet altındaki yaşlının talebi olmadığı takdirde özel hayata saygı gösterilmesi şarttır.

12. Kurumdan vasi nezaretinde izinle çıkan 18 yaşından büyük engellinin istismarı halinde alınabilecek önlemler, sorumlular için yapılacak müracaatlar nelerdir?

Böyle bir durumda ortaya çıkan olumsuzluk vasiinin sorumluluğunda gerçekleştiğinden hukuki ve cezai sorumluluk vasiye aittir. Bu nedenle durumun, engelli kişi fiziksel olarak istismar edildi ise doktor, psikolojik olarak istismar edildi ise ilgili uzman raporu ile belirlenmesi ve konunun raporlarla birlikte ivedilikle savcılığa ve vesayet makamına bildirilmesi gerekir. Ayrıca herhangi bir hukuki işlem yapmak suretiyle borçlandırılması gibi ekonomik olarak güçlük yaratacak bir işlem yapılması halinde ise yine durumun vesayet makamına bildirilmesi gerekir.

İstismara maruz kalan engelli kişinin 18 yaşından küçük olması halinde öncelikle vasi hakkında suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir birlikte, aynı zamanda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu uyarınca gerekli koruyucu ve destekleyici tedbirlerin de alınması gerekir. Kurum bünyesinde bu tedbirler alınamıyor ise çocuk hâkimine müracaat edilerek gerekli tedbirlerin alınması istenir.

13. Vesayet altında iken vasisinden habersiz banka kredisi alan, taksitli mal alımı yapan, kendisini borçlandırıcı işlem yapan yaşlının bu işlemleri iptal edilebilir mi?

Kısıtlının borçlanma ehliyeti yoktur. Bu nedenle kısıtlıyı borçlandırıcı nitelikteki işlemler nispi butlanla batıldır. Sulh Hukuk Hâkimliğine başvurularak kısıtlının menfaatlerine aykırı şekilde borçlandırılmasının kaldırılması ve onun lehine olacak şekilde sonlandırılması gerekir.

14. Vesayet altındaki iken vasisinin bilgisi dâhilinde banka kredisi alan, taksitli mal alımı yapan, kendisini borçlandırıcı işlem yapan yaşlının bu işlemi iptal edilebilir mi?

Vasinin bilgisi dâhilinde yapılan işlemlerin iptali mümkün değildir. Ancak söz konusu işlem kısıtlıyı zarara sokan bir işlem ise vasi tarafından zararın karşılanması sonrasında sözleşme iptal edilebilir. Örneğin banka kredisi ile kendisine bir ev satın almış olan kısıtlının bu işlemi geçerlidir.

15. Vasi değişikliği hangi hallerde kimler tarafından talep edilebilir?

Kanun'un 484'üncü maddesine göre ayırt etme gücüne sahip olması halinde vesayet altındaki kişi veya her ilgili vasinin görevden alınmasını isteyebilir. Vesayet makamı, kendisine başvuruda bulunulmasa dahi görevden alınmayı gerektiren bir sebebin varlığını öğrendiğinde vasiyi görevden almakla yükümlüdür. Kanun'da geçen "her ilgili" ifadesinin "vesayet altındaki kişi ile herhangi bir şekilde bağlantılı olan kişiler" olarak geniş düşünülmesinin vesayet altındaki kişinin menfaati açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

16. Vasi defter tutmak zorunda mıdır?

Kanun'un 438'inci maddesi uyarınca vasi tayini kararının kesinleşmesi ile birlikte vakit kaybetmeden yönetilecek mal varlığının defteri tutulur. Mahkemece ayrıca ve açıkça

belirtilmedikçe vasinin yönetmekte olduğu malvarlığına ilişkin defter tutma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Vasi tayin edilen kişinin yönetilecek herhangi bir malvarlığı yoksa vesayet makamı vasinin defter tutmasına gerek olmadığına hükmedebilir. Bu durumda vasinin defter tutma yükümlülüğünün olmadığından söz edilebilir.

Vasi veya vesayet makamının başvurusu üzerine denetim makamı vesayet altındaki kişinin malvarlığının resmi defterinin tutulmasına karar verebilir. Anılan defterler, 23/9/2004 tarih ve 25592 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük Kapsamında Tutulacak Defterler, Özel Kütük Dosyalar, Tutanaklar ve Diğer Evrakın Düzenlenmesine Dair Yönetmelik” ile belirlendiği şekilde tutulur.

17. Vasi yaptığı işlemler ile ilgili raporu ve kesin hesabı ne zaman verecektir?

Görevi sona eren vasi, Kanun’un 489’uncu maddesi uyarınca görev dönemine ilişkin olarak mal varlığının yönetimine dair kapsamlı bir rapor ve hesap dökümü verir. Vasiliğe ilişkin sürenin dolması veya başkaca herhangi bir nedenle vasiliğin sona ermesi halinde mal varlığının yönetimiyle bağlı bulunan vesayet makamına görevin sona ermesinden itibaren on beş gün içinde raporun verilmesi gerekir.

18. Vesayet altındaki kişinin başka ildeki kuruma nakli öncesinde yapılacak işlemler nelerdir?

Kanun’un 412’nci maddesine göre vesayet altına alınan kişinin yerleşim yerinin değiştirilmesi vesayet makamının iznine tabidir. Vesayet makamı, vesayet altındaki kişinin yerleşim yerinin değiştirilmesine izin vermişse, yetki ve görev yeni yerleşim yerindeki vesayet dairelerine geçer. Kısıtlama kararı yeni yerleşim yerinde de usulüne uygun ilân edilmekle birlikte, yeni yerleşim yerindeki mahkemenin divannamesine asılmak suretiyle de ilân edilir.

Uygulamada, kurum bakımından yararlanmakta olan ve yakını olmadığından kendisine kurum çalışanlarından vasi tayin edilen kişinin (Çoğunlukla engellinin) yaş, cinsiyet vb. nedenlerle başka kuruma nakli gerekebilmektedir. Bu durumda önce vesayet makamından izin alınması, ardından nakil işleminin gerçekleştirilmesi gerekir. Nakil işlemi için vesayet makamından izin talebinde bulunulurken işlemlerin hızlı yürütülmesini sağlamak ve vesayet altındaki kişinin gideceği yerdeki işlemlerin yapılması için aynı zamanda ikinci vasi tayini talep edilebilir.

19. Aynı zamanda görev yapmak üzere birden fazla vasi tayin edilebilir mi?

Kanun'un 413'üncü maddesi uyarınca gereken durumlarda, görevi birlikte veya vesayet makamı tarafından belirlenen yetkileri uyarınca ayrı ayrı yerine getirmek üzere birden çok vasi atanabileceği, rızaları bulunmadıkça birden çok kimsenin vesayeti birlikte yürütmekle görevlendirilemeyeceği düzenlenmiştir.

Kural olarak, bir kişi vasi olarak tayin edilir. Ancak işlerin durumu, malların başka yerde olmaları veya özel sebepler dikkate alınarak her biri ayrı işleri görmek veya birlikte bütün işleri yürütmek üzere birden çok kişi de vasi olarak atanabilir. Ancak rızaları bulunmadıkça birden çok kimse vesayeti birlikte yürütmekle görevlendirilemez.

Birden fazla vasi tayinine ilişkin kararlarda vasilerin görevleri ve yetkileri açıkça belirtilmek zorundadır. Birden fazla vasi tayinine ilişkin vesayet makamının kararlarına karşı Denetim Makamına itiraz edilmemektedir. Bu kararlar temyize/istinafa tabi kararlardandır.

20. Vesayet altındaki kişinin başka bir ildeki kuruma nakli halinde vasi değişikliği gerekir mi?

Eğer vasi, vesayet altına alınan kişinin ailesinden veya yakınlarından biri ise değişikliğin yapılması için vasinin bu koşulda asla görevini yerine getiremeyeceğinin ve vesayet altına alınan kişinin haklarının zarara uğrayacağına açıkça belli olması gerekir.

Ancak kurum çalışanı olması veya sadece aynı yerde ikamet etmesi nedeniyle tayin edilen vasinin, vesayet altına alınan kişinin başka ile nakli halinde değiştirilmesi vesayet altına alınanın menfaatine uygun olacaktır.

Vasi tayin edilen kamu çalışanının, vesayet altına alınan kişinin çalıştığı il dışındaki işleri için yıllık izin kullanmak zorunda olması, acil karar verilmesi gereken hallerde uzakta olması ve görevi nedeniyle çalıştığı yerden ayrılamaması durumlarında vesayet altındaki kişinin haklarının zarara uğrayacağı dikkate alınarak vasi değişikliği talebinde bulunulmasında yarar olduğu açıktır. Ancak vesayet altındaki kişinin haklarının askıda kalmaması adına vesayet makamı yeni vasiyi belirlemedikçe mevcut vasinin görevden ayrılmasına izin vermeyeceği için vesayet altındaki kişinin nakledildiği ildeki başka bir kişinin vasi olarak görevlendirilmesine imkân sağlayacak öneri ve kişi listesi ile birlikte vesayetten çekilme beyanının verilmesi işlemlerin hızlanması açısından tavsiye edilir.

21. Vasinin vesayet makamından izin istemek zorunda olduğu kararlar hangileridir?

Kanun'un 462'nci maddesine göre aşağıdaki iş ve işlemlerde, işi/işlemi yapmadan önce vesayet makamına müracaat etmek suretiyle izin almak gerekir:

a) Taşınmazların alımı, satımı, rehn edilmesi ve bunlar üzerinde başka bir ayni hak kurulması (Vesayet altına alınan kişiye ait gayrimenkullerin satışı, yeni bir gayrimenkul alımı veya gayrimenkuller üzerinde 3. Őahıs lehine intifa hakkı, tarla vb. ise geçit hakkı, cins tashihi vb. her türlü gayrimenkulün tasarrufunda etken tüm işlemler),

b) Olağan yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan taşınır veya diğer hak ve değerlerin alımı, satımı, devri ve rehn edilmesi,

(Yukarıda yer alan a Őıkkı ile taŐınmazlara, b Őıkkı ile ise taŐınırlara ilişkin işlemler düzenlenmiştir. Burada kanun koyucu "olağan yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan" ifadesi ile izin alınacak işlemlerin alanını biraz daraltarak vasiye inisiyatif vermiŐtir. Örneğin tarladan elde edilen mahsulün satışı için izin alınmayacağı gibi evin boyanması veya çatısının tamir edilmesi, arabanın bakımı için izin alınmayacaktır. Ancak, arabanın dört lastiği yenileniyorsa izin gerekecektir.),

c) Olağan yönetim sınırlarını aşan yapı işleri,

(rneğin mutfağın değiştirilmesi, salonun geniŐletilmesi, çatı arasına oda eklenmesi gibi olağan yönetim sınırlarını aşan yapı işleri için izin alınmalıdır.),

d) dn verme ve alma,

(rneğin, her türlü borç para alma veya verme, vesayet altındaki kişinin maliki olduğu arabanın seyahat amacıyla bir yakınına verilmesi, altın bileziklerinin düğünde takılmak üzere ablasına verilmesi gibi durumlar izne tabidir.),

e) Kambiyo taahhüdü altına girme,

(ek veya senet ile borçlanma da izne tabi iŐlemlerdendir.),

f) Bir yıl veya daha uzun süreli ürün ve üç yıl veya daha uzun süreli taşınmaz kirası sözleşmeleri yapılması,

(Kanun koyucu kira sözleşmelerinin, vesayet altındaki kişinin menfaatine uygun olup olmadığının ikinci bir gözle de kontrolünü öngörmüştür. Böylece vesayet altındaki kişinin maddi menfaatlerinin verimsiz ve uzun süreli kontratlarla zedelenmesi engellenmek istenmiştir.),

g) Vesayet altındaki kişinin bir sanat veya meslekle uğraşması,

(Vesayet altındaki kişinin bir meslekle uğraşmasının izne tabi olması, bazı maddi kaygılarla vesayet altındaki kişinin kısıtlanma sebepleri ile paralel olarak düzenlenmiştir.),

h) Acil hallerde vasiinin geçici önlemler alma yetkisi saklı kalmak üzere; dava açma, sulh olma, tahkim ve konkordato yapılması,

(Örneğin dava zamanaşımının söz konusu olması, dava açmamamın/davaya cevap vermemenin, şikâyetçi olmamanın kısıtlının haklarının kaybına neden olacağına açıkça belli olması, sulh teklifinin değerlendirileceğinin bildirilmesi ve süre alınması gibi durumlarda vasiye geçici önlemler alma yetkisi verilmiştir.),

ı)Mal rejimi sözleşmeleri, mirasın paylaşılması ve miras payının devri sözleşmeleri yapılması,

(Kısıtlının mal varlığında eksilmeye sebep olabilecek işlemler izne tabidir.),

i)Borç ödemededen aciz beyanı,

(Borç ödemededen aciz beyanında kişi, kendisinden talep edilen miktarda borcu olduğunu kabul etmekte ancak bunun mevcut koşullarda ödenemeyeceği belgelenmektedir. Bu beyan alacaklıya, borçlu tarafından borcun doğduğu tarihten sonrasında yaptığı birtakım satış ve bağışlamaların iptal edilmesini dava ve talep hakkı verir. Yani vesayet altındaki kişi tarafından yapılmış bazı işlemlerin iptal edilebilmesi için alacaklı olduğunu beyan eden şahsa dava açabilme yetkisi verilmektedir. Örneğin hacizden veya iflasın açılmasından evvelki bir sene içinde kısıtlı borçlu tarafından bir borcun temini için yapılmış rehinler, para veya mutad ödeme araçları dışında bir suretle yapılan ödemeler, vadesi gelmemiş borç için yapılan ödemeler, mal varlığı borçlarını ödemeye yetmeyen kısıtlı borçlunun alacaklılarına zarara uğrattığı, kastının ispat edildiği tüm işlemler.

Alacaklı aciz vesikasını (borç ödemedi aciz belgesi) aldığı tarihten itibaren bir sene içerisinde yeniden ödeme emri tebliğine gerek yoktur.)

j) Vesayet altındaki kişi hakkında hayat sigortası yapılması,

(Özel sigorta şirketleri ile borçlandırıcı bir akit olmasından ve vefat tazminatının ödenmesi bakımından 3. şahısların lehtar olabilmesinin kısıtlının hayatı için emniyetli olmayacağı düşünüldüğünden bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.),

k) Çıraklık sözleşmesi yapılması,

l) Vesayet altındaki kişinin bir eğitim, bakım veya sağlık kurumuna yerleştirilmesi,

m) Vesayet altındaki kişinin yerleşim yerinin değiştirilmesi.

22. Vasi hangi kararlarda denetim makamının iznini istemelidir?

Kanun'un 463'üncü maddesine göre aşağıdaki hallerde vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da iznini almak gereklidir:

- a) Vesayet altındaki kişinin evlat edinmesi veya evlat edinilmesi,
- b) Vesayet altındaki kişinin vatandaşlığa girmesi veya çıkması,
- c) Bir işletmenin devralınması veya tasfiyesi, kişisel sorumluluğu gerektiren bir ortaklığa girilmesi veya önemli bir sermaye ile bir şirkete ortak olunması,
- d) Ömür boyu aylık veya gelir bağlama veya ölünceye kadar bakma sözleşmeleri yapılması,
- e) Mirasın kabulü, reddi veya miras sözleşmesi yapılması,
- f) Küçüğün ergin kılınması,
- g) Vesayet altındaki kişi ile vasi arasında sözleşme yapılması.

Burada sayılan ve vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izninin arandığı işlemler; üçüncü şahısların dâhil olduğu, birden fazla kişinin ekonomik ve sosyal hayatında farklılıklar yaratan, iptalinin veya geçersizliğinin birden fazla soruna ve telafisi imkânsız zararlara yol açacağı düşünülen işlemlerdir.

23. Vasinin vesayet makamının iznini almadan yaptığı/izinsiz işlemlerin sonuçları nelerdir?

Kanun'un 465'inci maddesine göre; vasinin kanunen izin alması gerektiği halde yetkili vesayet makamının iznini almadan yapmış olduğu işlemler, vesayet altındaki kişinin kimsenin izni olmaksızın yaptığı işlemlerle aynı durumdadır. Yani hukuken; yapılan işlem vesayet altındaki kişi için bir borç ve mükellefiyet doğurmaz. Ancak vesayet altındaki kişi ile işlem yapan taraf yapılan bu işlemle bağlı kalacak, vesayet altındaki kişiye bir hak ve alacak doğmuşsa bunları vermekle mükellef olacaktır. Eğer vesayet makamı veya işin durumuna göre denetim makamı, kısıtlının lehine olduğuna kanaat getirip sonradan işleme onay verirse, işlem yapıldığı tarihten itibaren vesayet altındaki kişi için de hüküm ifade etmeye başlar.

24. Vasinin görevi sürenin sonunda kendiliğinden sona erer mi?

Kanun'un 480'inci maddesine göre, vasilik görevi uzatılmadığı takdirde sürenin dolmasıyla kendiliğinden sona erecektir. Ancak Yargıtay, yetkili mahkemece vasinin görevinin sona erdiğine ilişkin karar alınmaması halinde, süre sonunda vasinin ve mahkemenin zımni kabulüyle vasinin görevinin devam edeceği görüşündedir. Bu yaklaşım, vesayet altındaki kişinin temsilcisz kalmaması için getirilen diğer hükümler ve kanun koyucunun iradesiyle de uyumlu olduğundan uygun bir yaklaşımdır.

25. Vasi atanırken neden ve ne zaman resmi sağlık kurulu raporu alınır?

Kanun'un 409'uncu maddesine göre akıl hastalığı veya akıl zayıflığı nedeniyle kısıtlanma ancak resmi sağlık kurulu raporu ile mümkündür. Resmi sağlık kurulu raporu vermeye yetkili makamlar dışında kalan kurumlardan alınan raporlar, Kanun'un açık hükmü gereği mahkemece hükme esas kabul edilemez.

Kişinin dava açıldığı tarihteki şartlara göre kısıtlanmasına veya kısıtlama talebinin reddine karar verileceğinden, eski tarihli raporlara veya duruşmadaki gözleme dayanılarak karar verilemez.

Resmi sağlık kurulu raporunda korumanın yasal danışmanlık, kayyım tayini yollarıyla sağlanmasının yeterli olacağı belirtilmiş ise mahkemece artık vasi tayin edilmesi mümkün olmayacak ve kısmi kısıtlama yoluna gidilecektir.

26. Vasi tayini kararları ilan edilir mi?

Vesayet makamları tarafından verilen kısıtlama kararı ilan olunur. Kanun'un 421'inci maddesine göre kısıtlamaya, vasi tayinine veya velayet altına alınmaya ilişkin kararların kısıtlının yerleşim yeri ve nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilan edilmesi zorunludur. Kısıtlanmaya ve vasi tayinine ilişkin kararların kısıtlının yerleşim yeri ve nüfusa kayıtlı olduğu yerde ayrı ayrı ilan edilmesi zorunluluğu, uygulamada kararın divanhaneye asılması ve ülke çapında yayımlanan günlük gazeteler ile duyurulması suretiyle yerine getirilmektedir.

27. Bakım kuruluşlarında kalan vesayet altındaki engelli çocukların çalışması izne tabi midir?

“Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümleri kapsamında çalışabilecek durumdaki çocukların çalışabilmeleri, Kanun'un 462'nci maddesine göre vesayet makamının iznine tabidir. Vasinin yukarıda anılan Yönetmelik hükümlerine uyması gerekir. Çocuk ve genç işçilerin günlük çalışma süreleri, yirmi dört saatlik zaman diliminde kesintisiz on dört saat dinlenme süresi dikkate alınarak uygulanır. Okula devam eden çocukların eğitim dönemindeki çalışma süreleri, eğitim saatleri dışında olmak üzere en fazla günde iki saat ve haftada on saat olabilir. Okulun kapalı olduğu dönemlerde çalışma süreleri günde yedi ve haftada otuz beş saatten fazla olamaz.

28. Bakım kuruluşlarında kalan vesayet altındaki engelli yetişkinlerin çalışmaları izne tabi midir?

Vesayet altındaki kişinin çalışma hayatına dâhil olmasına ilişkin koşulların yer aldığı belgelerin (çalışabilirlik raporu, işe uygunluğu, işyerinin vesayet altındaki kişinin engeline uygunluğu, engelinin ve vesayet altında olmasının çalışacağı işte bir engel teşkil etmeyeceğine dair tespit ve raporların) işyeri ve iş hakkındaki detaylı bilgilerle birlikte vesayet makamına bildirilmesi gereklidir. Vesayet makamı; kişinin çalışma hayatında elde edeceği gelirlerin yönetim ve denetimi, iş hayatında sağlık ve huzurunun sağlandığına ilişkin denetimi, her olayda duruma uygun düşecek şekilde belirlenecek kriterlerle denetim şeklini vasiye bildirmekle yetinecektir.

29. Vesayet altındaki kişinin mirası ne olur?

Vesayet altına alınan kişinin mirası, Kanun'un mirasçılığa ilişkin hükümleri kapsamında kanuni mirasçılara kalır. Mirasçılarının, sağlığında kısıtlanmış kişiye hiçbir ilgi göstermemiş olmasının mirasçı olma açısından belirleyici bir etkisi bulunmamaktadır.

30. Sözlü vasiyet nedir? Kurumda kalmakta olan bir kişi sözlü vasiyette bulunduğu neler yapılmalıdır?

Kanun'un 539'uncu maddesine göre sözlü vasiyetin geçerli olabilmesi için öncelikle olağanüstü bir durumda bulunulması ve vasiyetin tanıklar huzurunda yapılmış olması gerekmektedir. Vasiyetçi yakın ölüm tehlikesi, ulaşımın kesilmesi, hastalık, savaş gibi durumlarda sözlü vasiyet yapabilir. Vasiyetçi son arzusunu tanıklara anlatır. Belgeyi düzenleyen tanık ve diğer tanıklar belgeyi imzalayarak vakit geçirmeksizin Sulh Hukuk mahkemesine başvurur. Derhal yapılmayan başvurular sözlü vasiyetin geçersiz olmasına sebebiyet verir.

31. Vesayet altındaki kişi vasiyet yazabilir mi?

Vesayet altındaki kişi vasiyet yazabilir. Ancak vasiyetin yazılı olarak yapılması ve şekil şartlarına uyulmuş olması vasiyetin geçerliliğini etkiler. Diğer hususlar ve bunların vasiyetin geçerliliğine etkisine mahkemece karar verilir. Mirasçıların itiraz etmemesi ve vasiyetin uygulanabilir olması vasiyetin kabulü için yeterli olur.

32. Hangi hallerde vasinin şahsına itiraz edilebilir, itiraz nereye yapılır?

Kanun'un 422'nci maddesine göre ilgili olan herkes, vasinin atandığını öğrendiği günden itibaren on gün içinde atamanın kanuna aykırı olduğunu ileri sürebilir. Vasi atama kararı en çok kendisine vasi tayin edilen kişiyi ilgilendirdiğinden, öncelikle kısıtlının kendisi vasiye itiraz edebilir. Vasi tayini kararına uzaktan veya yakından, az veya çok ilgili olan, menfaati olan herkes itiraz edebilir. Vesayet kamu düzenini ilgilendiren bir husus olduğundan doktrinde ve uygulamada "ilgili" kavramı en geniş şekilde yorumlanmaktadır. Kısıtlının arkadaşı, öğretmeni, avukatı, diğer vasi adayı, vesayet altına alınan kişiyle bir şekilde birlikte yaşayan veya ilişki içerisinde olan kişiler "ilgili" kişiler arasında yer alabilir. Vesayet altına alınan ile vasinin menfaat çatışmasının bulunması, vasinin haysiyetsiz yaşam sürmesi, vasi atamasında kanuna aykırılık bulunması, vasiliğe engel bir halin varlığı gibi durumlar ileri sürülerek ilgililer

tarafından karara itiraz edilebilir. Kanun'un 422'nci maddesinin ikinci fıkrası itiraz sebeplerini "kanuna aykırılık" ile sınırlandırmıştır. İtiraz, gerekçeleri açıklanmak suretiyle vasi tayinini yapan vesayet makamına yapılır.

33. Vasi atanmış kişi veya başka ilgili vasiye itiraz ederse ne olur?

Kanun'un 423'üncü maddesine göre, vasiliğe atanan kimse vasilikten kaçınmış veya atanmasına itiraz edilmiş olsa bile, yerine bir başkası atanıncaya kadar vasilik görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanun'a göre yeniden vasi tayin edilinceye veya vasi tayin edilen kişinin itirazlarının değerlendirilmesi bitinceye kadar kısıtlının haklarının korunması, işlerinin sürüncemede kalmaması adına vasi tayin edilen kişi görevini yapacaktır. Ancak itiraz edildiğinde, mahkeme tedbiren vasiye vasilik görevinden el çektirmiş ve yeni vasi atanıncaya kadar işlemleri yürütmek üzere tedbiren başka bir kanuni temsilci atamışsa; vasinin, işlemleri gerçekleştirme mükellefiyeti ortadan kalkar. Mahkemece tayin edilmiş olan vasi, yerine yenisi atanıncaya kadar göreve devam zorunluluğunu yerine getirmez ve bundan dolayı kısıtlı zarar görürse, vermiş olduğu zarardan sorumludur.

34. Vasiye ücret ödenir mi?

Kanun'un 457'nci maddesinde vasinin ücret isteme hakkı düzenlenmiştir. Vasi; kendisine, ailesine veya işlerine ayıracağı zamandan fedakârlık yaparak vasi olmasından kaynaklanan iş ve işlemlere vakit ayırmaktadır. Bu nedenle kanun koyucu vasinin harcadığı emek ve ayırdığı vakitle bağlantılı olarak vasiye bir ücret ödenmesi gerektiğini düzenlemiştir. Kanun'un ilgili maddesine göre vasi kendisine bir ücret verilmesini isteyebilir. Vasiye yaptığı işten ötürü ücret ödenmesi, talebe bağlıdır. Başka bir ifade ile vasi talep etmediği sürece, mahkeme, re'sen (kendiliğinden) karar almaz. Ücretin miktarını ve ödenme şeklini vesayet makamı veya vasiyi atayan mahkeme belirler. Kanun, ödenecek ücretin yönetimin gerektirdiği emek ve yönetilen malvarlığının geliri göz önünde bulundurulması suretiyle belirleneceğini düzenlemiştir. Yönetilecek malvarlığı yoksa doğal olarak harcanacak emek dikkate alınarak ücret belirlenecektir. Ücret her bir hesap dönemi için ayrı belirlenir. Prensip olarak hesap dönemi bir yıllıktır ancak vasinin defter tutmasına gerek olmadığı yolunda karar verilmişse hesap dönemi iki yıl kabul edilir. Mahkemenin takdirine bağlı olarak vasi tayin edilirken vesayet altına alınanın işleri dikkate alınarak avans mahiyetinde peşin ücret takdir edilebilir. Bir kimseye birden çok vasi tayin edildi ise her birinin ücreti yaptıkları işe göre ayrı ayrı belirlenir.

Vesayet makamının ücret tayinine ilişkin kararlarına karşı vasi, kararın kendisine tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde denetim makamına itiraz edebilir. Denetim makamının kararı kesindir.

35. Vasinin yapmış olduğu masrafları isteme usulü nedir?

Vasi, vasiliğe ilişkin yaptığı masrafları vesayet makamından talep edebilir. Vesayet makamının vasinin yapmış olduğu masraflara ilişkin kararına karşı denetim makamına itiraz edilebilir. Denetim makamının vermiş olduğu karar kesindir. Vasinin vesayet altındaki kişi için yapmış olduğu masrafları, vesayet ilişkisi sona erdikten sonra da isteme hakkı bulunmaktadır. Vasinin masraflar için açacağı alacak davası genel mahkemelerde görülür ve görevli mahkeme genel hükümler çerçevesinde alacak miktarına göre belirlenir.

36. Henüz vasi tayin edilmemiş kişi adına karar alma yetkisi kimdedir?

Vasi tayin edilmemiş ve mahkemece de tedbiren fiil ehliyeti kısıtlanmamış kişi kendisi ile ilgili tüm kararları alabilir, iş ve işlemleri yapabilir.

37. Küçüklere vasi tayin edilebilir mi?

Asıl olan küçüklerin velayet altında bulunmasıdır. Velayet altında bulunmayan her küçüğe vasi tayin edilir. Ancak küçüğe vasi atanması onun kısıtlanması anlamına gelmez. Ancak ergin olduğu zaman hüküm ifade etmek üzere ergin olmayanlara vasi tayin edilebilir. Burada temel amaç çocuğun kısıtlanmasından çok ergin olduğu zaman boşluğa mahal vermeksizin vesayet hükümlerinin devreye girmesi ve olası zararların önüne geçilmesidir. Kısıtlama ancak küçüğün ergin olmasından sonra hüküm ve sonuç doğurur. Kanun'un 419'uncu maddesinde, küçüğün hukuki yararının bulunması halinde kısıtlama kararının verilebileceği düzenlenmiştir.

38. Küçükler hangi durumlarda vesayet altına alınabilir?

Anne ve/veya babasının koruyamadığı küçük, anne babası belli olmayan, anne ve babası ölmüş veya gaiplik kararı verilmiş küçük, anne ve babanın deneyimsizliği, hastalığı, başka bir yerde bulunması veya benzeri sebeplerden biriyle velayet görevini gereği gibi yerine getirememesi gibi sebeplerle anne ve/veya baba tarafından velayet hakkı kullanılmayan küçükler vesayet altına alınır.

Kanun'un 335'inci maddesinin birinci fıkrası, ergin olmayan çocukların anne-babasının velayeti altında olacağını ve ancak kanuni bir sebebin varlığı halinde velayetin anne ve babadan alınabileceğini hükme bağlamıştır. Evlilik birliğinin devamı boyunca velayet anne-baba tarafından birlikte kullanılır, boşanma halinde hâkim velayetin taraflardan hangisine verileceğini veya tarafların birlikte velayeti kullanmaya devam edip etmeyeceklerini hükme bağlar. Velayet sadece anne-baba tarafından kullanılacak bir hak olduğundan anne-baba dışında hiç kimse velayet hakkını kullanamaz. Yargıtay üvey annenin de velayet hakkı kullanamayacağını karara bağlamıştır.

Anne veya babasının hapiste olması, kısıtlanmış olması, ağır hastalık geçirmekte olması gibi nedenlerle velayet hakkını kullanamaması halinde de küçüğe vasi tayin edilecektir.

- a) **Velayet hakkına sahip ebeveynin koruyamadığı küçük:** Küçüğün velayeti verilmiş olan ebeveynin ölümü halinde velayet kendiliğinden diğer ebeveyne geçmez. Aile Mahkemesinin bu konuda bir karar vermesi gerekir. Velayetin kaldırılmasına karar verilebilmesi için çocuğun korunmasına ilişkin alınan önlemlerin sonuç vermemiş olması ya da sonuç vermeyeceğinin veya yetersiz kalacağından önceden anlaşılmış olması gerekir.
- b) **Velayet altına alınamayan küçük:** Aile Mahkemesi velayetin ana veya babaya veya her ikisine verilemeyeceğine karar vermişse (boşanma sırasında taraflardan birine velayet verilmesinin doğru olmayacağı anlaşılmış veya her iki tarafta velayeti istememişse, evliliğin geçersizliği sebebiyle velayetin yine taraflardan birine verilemeyeceğini hükme bağlamışsa) bu takdirde yine küçüğe vasi tayin edilir.
- c) **Evlat edinilmiş olup velayetten yoksun kalan küçük:** Evlatlık ilişkisinin kurulmasıyla ebeveynlere ait olan haklar ve yükümlülükler evlat edinene geçer. Bu nedenle evlat edinme işleminin iptali veya geçersizliğine hükmedilmesi, evlat edinenin vefatı, evlat edinenin velayet hakkının kaldırılması halinde velayet hakkından yoksun kalan küçüğe vasi tayin edilecektir.

Yukarıda sayılan hallerde Aile Mahkemesi tarafından küçüğün genetik anne-babasının velayeti altına alınıp alınmayacağına dair hüküm tesis edilmesi, velayet altına alınmaması halinde vasi tayini için dosyanın vesayet makamına gönderilmesi gerekir. Evlat edinenin ölümü halinde evlat edinilenin velayeti kendiliğinden genetik anne babasına geçmez.

Küçüğün anne babasının veya ebeveynlerinden birinin üzerinde velayet hakkı varken vesayet altına alınabilmesi için öncelikle velayetin kaldırılmasına ilişkin bir karar verilmiş olması gerekir. Velayetin kaldırılması kararından sonra vasi tayin edilebilir. Velayet kamu düzenini

ilgilendiren bir husus olduğundan hâkim talep üzerine veya kendiliğinden gerekli önlemleri almak zorundadır. Bu nedenle sadece anne, baba, yakınlar değil ilgili herkes bu konuya ilişkin müracaatta bulunabilir.

Çocuğa vasi tayin edilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesine müracaat edildiğinde Sulh Hukuk Mahkemesi velayetin kaldırılması için Aile Mahkemesinin kararını beklemeli, Aile Mahkemesine velayetin kaldırılması için müracaat edildi ise mahkeme velayetin kaldırılması kararının kesinleşmesi ile beraber dosyayı vesayet makamına gönderir. Çocuğa vasi tayin edilmiş ve anne veya babası velayetin kendisine verilmesini istemişse önce vesayetin kaldırılması sonra velayetin anneye verilmesi için dosyanın Aile Mahkemesine gönderilmesi gerekir.

39. Vasi atanması için dava açılmış ancak henüz vasi tayin edilmemiş kısıtlı adayının hukuki ehliyeti var mıdır?

Kanun'un 420'nci maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre vesayet makamı vasi atamadan önce gerekli gördüğü takdirde kısıtlanması istenen kişinin fiil ehliyetini geçici olarak kaldırabilir ve ona temsilci atayabilir. Kişinin fiil ehliyetinin kaldırılması Mahkemece bu konuda özellikle bir karar verilmiş olması koşuluna bağlıdır. Kanun'un 10'uncu maddesi uyarınca ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır.

40. Vasinin görevinden azil sebepleri nelerdir?

Kanun'un 483 üncü maddesine göre vasi,

- a) Görevini ağır surette savsaklar,
- b) Yetkilerini kötüye kullanır veya
- c) Güveni sarsıcı davranışlarda bulunur ya da
- d) Borç ödemede acze düşerse, vesayet makamı tarafından görevden alınır.

Vesayet makamı ancak araştırma yaptıktan ve kendisini dinledikten sonra vasiyi görevden alabilir. Vasi, vesayet altındaki kişinin menfaatlerini korumadaki yetersizliği nedeni ile risk yarattığının görülmesi halinde de görevden alınabilir.

Yukarıda sayılan durumlardan birinin gerçekleşmesi halinde vesayet makamı vasiyi görevinden alır.

41. Hangi haller vasinin görevini ağır surette savsaklaması anlamına gelir?

Vasi görevini yaparken, vesayet altındaki kişinin menfaatinin öncelikle korunması gerektiği açıktır. Vasinin özenli çalışıp çalışmadığının anlaşılması için değerlendirme kriterleri aşağıdaki gibi örneklenebilir:

- Vesayet altındaki kişi ile uyumlu ve tahakküme dayanmayan bir ilişki içerisinde bulunup bulunmadığı,
- Vesayet altındakinin mutluluğu ve gelişimi için gerekli önlemleri alıp almadığı,
- Vesayet makamlarının talimatlarını düzenli olarak yerine getirip getirmediği,
- Vesayet altındaki kişinin yaşam standartlarının, vesayet altındaki kişinin gelirin en uygun şekilde olmasını sağlayıp sağlamadığı vb.

Kanun koyucu vasinin ancak kusuru halinde görevini savsakladığını kabul etmektedir. Ağır savsaklama hali mevcut değilse mahkemece vasinin uyarılması ile yetinilir. Uyarıya rağmen vasi görevini yerine getirmemezse vasinin görevinden alınması gerekir.

Vasinin kısıtlı veya küçüğün hayati tehlike oluşturmayan sağlık kontrollerini veya tedavisini yaptırmakta ihmalinin bulunması, okuluyla ilgilenmemesi, öğretmenleri ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaması, kısıtlının kişisel gelişimine, mahkemece izin verilmiş faaliyetlerini yapmasını kolaylaştırıcı iş ve işlemleri yapmaması, mahkemece karar verilmiş olmasına rağmen defter tutmaması, kişinin paralarını bankaya yatırmayarak üstünde tutması vb. durumlar görevi ağır savsaklama olarak kabul edilmektedir. Vasinin görevini savsaklayıp savsaklamadığına karar verme yetkisi vesayet makamına aittir. Denetim makamına bu karar hakkında itirazda bulunmak mümkündür.

42. Hangi haller vasinin yetkilerini kötüye kullandığı anlamına gelebilir?

Vasinin yetkisini kötüye kullanması bir iş ya da işlemi vesayet altındakinin aleyhine yapması şeklinde olabileceği gibi, vesayet altındakinin lehine bir iş ya da işlemi yapmamak şeklinde de olabilir. Vasinin yetkilerini kötüye kullandığı durumlara; vasinin vesayet altındaki kişinin parasını kendisi için kullanması, kendi hesabına yatırması, vesayet makamlarının iznine tabi işlemleri izin almadan yapması, yersiz ve fazla bağış yapması, yetkisinde olmadığını bildiği halde kanuni bir işlem yapması gibi durumlar örnek gösterilebilir. Yetkinin kötüye kullanılmasından söz edilebilmesi için vasinin davranışının kasıtlı olması gerekir. Vasinin yetkisi olmayan bir işlemi yapması da yetkinin kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilir.

43. Hangi haller vasinin güven sarsıcı hareketlerde bulunduğu anlamına gelebilir?

Vasinin vesayet altındaki kişinin hak ve menfaatlerini koruyamayacağı, onun sağlık ve güvenliğini doğru denetlemediği, mutsuz ve sağlıksız olmasına sebebiyet verdiği, risk yarattığı vb. durumlarda vasinin güven sarsıcı hareketlerde bulunduğundan söz edilir. Vasinin, vesayet altındaki kişinin zaafalarını ve/veya zayıflıklarını yanlış yönetmesi de bunlardandır (Örneğin vesayet altında olan ve dondurmayı çok seven şeker hastasını vasisinin sürekli dondurmacıya götürmesi.) Vasinin, vesayet altındakinin huzursuz ve güvensiz hissetmesine sebebiyet verecek şekilde görüşmelerde ve davranışlarda bulunması (Örneğin vesayet altındaki kişinin husumet beslediği bir kişiyle sürekli ve samimi bir şekilde görüşmesi, bunu vesayet altındakinin huzur ve sükûnunu bozacak şekilde yapması), vesayet altındaki kişiye aldığı eşyaları kendisinin de kullanması vb. aslında tek başına ele alındığında suiistimal gibi görünmeyen, kişi kısıtlı olmasaydı sorun teşkil etmeyecek bazı davranışların kasıtlı olarak yapılması vasinin görevden azil sebebidir.

44. Başka hangi hallerde vasi görevden alınabilir?

Vesayet makamı vasinin kusur veya kastı olmasa dahi vesayet altındakinin menfaatlerini tehlikeye düşürdüğünü gördüğü takdirde vasiyi görevden alabilir. Vasinin ailevi, fiziki, sosyal ve siyasal sebepler/yetersizlikler nedeniyle görevden alınması mümkündür.

45. Vasinin görevden alınma usulü nedir?

Kanun'un 484'üncü maddesi vasinin görevden alınma usulünü düzenlemiştir. Vasinin azledilmesi konusunda görevli mahkeme vasiyi tayin eden mahkemedir. Yetkili mahkeme ise vasi tayin edilen kişinin yerleşim yeri mahkemesidir. Vesayet altındaki kişinin yerleşim yerinin mahkemeden izin almadan değiştirilmesi halinde yetkili mahkeme halen eski yerleşim yerindeki mahkeme olur. Ancak yetkili vesayet makamı yerleşim yeri değişikliğine sonradan onay verirse yani fiili durumu onaylarsa onay tarihinde yetkisi sona ereceğinden, vasinin görevden alınma isteklerine bakacak olan yetkili mahkeme sonradan yetkili hale gelen fiili yerleşim yeri vesayet makamı olur.

Vasinin görevden alınma talebi mahkemece yapılacak duruşma neticesinde karara bağlanır; dosya üzerinden inceleme yapılmaz. Kanun'un 485'inci maddesine göre vesayet makamı ancak vasiyi dinledikten sonra onu görevden alabilir. Mahkeme delilleri toplamalı ve vasiyi dinlemelidir. Mahkeme ileri sürülen sebeplerle bağlı değildir. İnceleme sırasında vasinin

görevden alınmasına sebebiyet verecek kendisine bildirilmemiş başkaca bir sorunun varlığını gördüğü takdirde, vasinin görevden alınmasına karar verebilir.

46. Vasi tayinine itiraz nereye yapılır?

Vasi tayinine itiraz yazılı veya sözlü olarak vesayet makamına yapılabilir, sözlü yapılan itirazların vesayet makamı tarafından zapta geçirilmesi Kanun gereği ise de itirazları yazılı olarak yapmak ve belgelendirmek usul ekonomisi ve uygulama kolaylığı bakımından daha doğrudur. İtiraz eden itirazının dayanağı olan belgeleri farklı bir deyişle itirazının yasal delillerini itiraz dilekçesine eklemelidir. Örneğin birden fazla küçüğün velayeti olduğu iddiasında ise nüfus kayıt örneği, sağlık nedeni ile vasilik yapamayacağı iddiasında ise sağlık raporu, kısıtlılık ya da mahkemece verilmiş bir karara istinaden yapamıyorsa mahkeme kararı gibi iddiasının dayanağı olan belgeyi de itiraz sırasında mahkemeye sunması gerekir.

İlgili biri tarafından vasi tayinine itiraz edilmekte ise aynı şekilde itirazının dayanağı olan belge itiraz dilekçesine eklenmelidir. Ancak bazı durumlarda iddia sadece tanık beyanı ile ispatlanabilecektir. Bu takdirde kimler tanık olarak dinletilmek isteniyorsa bu kişilerin ad ve soyadları ile adreslerinin belirtilmesi, herhangi bir kurumda veya kuruluşta var olduğuna inanılan bir belge ya da bilgi varsa o kurum veya kuruluşun adı ve adresi bildirilmelidir.

47. Vasi tayininden sonra vasiliğe engel bir durum ortaya çıkarsa vasi ne yapmalıdır?

Kanun'un 481'inci maddesi uyarınca vasiliğe engel bir sebebin vasi tayininden sonra ortaya çıkması halinde vasi, vasilik görevinden çekilmek zorundadır. Vasi, bir kaçınma sebebi ortaya çıktığı takdirde sürenin bitiminden önce görevinden alınmasını isteyebilir ancak, önemli sebeplerin varlığı halinde görevine devam etmek zorundadır.

48. Kısıtlının ihtiyaçları nasıl belirlenir?

Sağlık ihtiyaçları ve fiziki gereksinimleri öncelikli olsa da kısıtlının sosyal ve kültürel ihtiyaçları, mesleki ve entelektüel gelişimi de dikkate alınarak belirlenmeli, farklı bir ifadeyle ihtiyaçları için yapacağı harcamalar ve tahsis edilecek para belirlenmelidir. Asıl olan vesayet altındaki kişinin parasının banka hesabında biriktirilmesi değil, geliri ile orantılı olarak gündelik yaşam alışkanlıklarını sürdürmesinin sağlanmasıdır.

49. Kısıtlının zararlı yaşam alışkanlıklarına müdahale yöntemi nasıl olmalıdır?

Kanun'da gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, kimse rızası olmaksızın ve verdiği rızaya uygun olmayan bir şekilde tıbbi işleme tabi tutulamaz. Dolayısıyla zorla ve kişi ikna edilmeksizin sağlığını tehlikeye atan riskli davranışlara son verilemez. Burada dikkat edilmesi gereken talebin sağlığı için riskli bir faktör içermesidir, yoksa kesinlikle sağlığının bozulacağı belli uygulamalar değil. Örneğin kimseye zorla sigara bıraktırılamaz. Ama şeker hastası birinin günde bir kilo baklava yemek istemesi halinde, salt bunu istediğinden bahisle bu talebi yerine getirilemez.

50. Vesayet altına alınmış yaşlının bakmakla mükellef yakınına nafaka davası açılabilir mi?

Kanun'un 365'inci maddesine göre nafaka davası, nafaka alacaklısına bakmakta olan resmi kurumlar veya kamuya yararlı diğer kurumlar tarafından açılabilir. Yetkili mahkeme, taraflardan birinin yerleşim yeri mahkemesidir.

Yine Kanun'un "Korunmaya muhtaç kişiler" başlıklı 366'ncı maddesi ile korunmaya ihtiyacı olan kişilerin bakımlarının, bununla yükümlü kurumlar tarafından sağlanacağı düzenlenmiş ve bu kurumların yaptıkları masrafları nafaka yükümlüsü hısımlardan isteyebilecekleri hüküm altına alınmıştır. Kısacası Kanun açısından kurumda kalan yaşlılar için nafaka yükümlüsü hısımlardan nafaka talep etme konusunda bir engel yoktur.

Bakanlığımıza bağlı huzurevleri ile yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerine kabul koşulları arasında yaşlının sosyal ve/veya ekonomik yoksunluk içinde bulunduğu sosyal inceleme raporu ile saptanmış olması koşulu da bulunmaktadır. Yaşlının bakmakla mükellef yakınından nafaka bağlanması yaşlının sayılan koşullardan "ekonomik yoksunluk" koşulunu kaybetmesine sebebiyet vereceği gibi kurumsal bakım hizmetlerinin sosyal devlet ilkesi gereği karşılanmakta olması nedeni ile faydalı görünmemektedir. Ancak bazen mevcut koşulların vesayet altındaki kişinin alışkın olduğu, kendisine yararlı olan, vesayet altına alınmasa idi yapmaya devam edeceği bir aktivitesi, hobisi vb. daha doğru bir ifade ile çok temel sosyal ve gelişimsel ihtiyacını karşılayamıyor olması halinde nafaka talep etmek doğru olabilir.

51. Kısıtlının ölümü halinde vasinin yapması gereken iş ve işlemler nelerdir?

Kısıtlının ölümü halinde vesayet kendiliğinden sona erer. Kanun'un 489'uncu maddesi uyarınca görevi sona eren vasi, raporlanmamış son döneme ait raporunu ve hesabı vesayet

makamına verir. Yine aynı madde uyarınca vasi, malvarlığını teslim etmek üzere hazır bulundurmalıdır. Vasi, vesayet altındaki ölümünü takip eden 15 gün içerisinde bu işlemi tamamlamalıdır. Son raporda; varsa ölüm sırasındaki malvarlığı dökümü (gayrimenkul, menkul mallar yüzük, kolye gibi kişisel tüm eşyalar) varsa banka hesabı bilgileri yer alır. Malvarlığında meydana gelen artış ve eksilmeler, vesayet altındaki yapılan masraflar, elde edilen gelirler ayrıca gösterilir ve varsa ilgili belgeler eklenir.

Vesayet makamı, ara dönem raporlarını verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde, ölüm halinde verilen raporu ise 15 gün içerisinde inceler.

52. Rapor ve hesapların kabul edilmesinin sonuçları nelerdir?

Vesayet makamı incelemesini yaparken iyi bir yönetimden beklenen tüm özenin gösterildiğine kanaat getirdiği takdirde raporu onaylar. Uygulamada raporun uygunluk denetimi mahkemece tayin edilen bilirkişi tarafından yapılmaktadır. Bilirkişi raporuna göre bir eksik ya da uygunsuzluk saptanmış ise vasinin bu rapora karşı beyanlarından sonra mahkemece konu değerlendirilerek bir neticeye varılmaktadır. Raporun kabulünden sonra vesayet altındaki kişinin malvarlığı mirasçılara teslim edilir.

53. Rapor ve hesapların reddedilmesinin sonuçları nelerdir?

Vasilik görevinin vesayet altındaki kişinin ölümü ile sona ermesi halinde vasi tarafından sunulması gereken rapor ve hesapların süresi içerisinde hiç sunulmaması veya eksik sunulup da verilen süreye rağmen tamamlanmaması veya sunulan rapor ve kesin hesaba göre vasinin sorumluluğunun doğduğuna karar verilirse vesayet makamı son rapor ve hesabın reddine karar verir.

Eğer vesayet altındaki kişinin her hangi bir malvarlığı ve raporlanacak bir şeyi yoksa bunun da bir rapor şeklinde vesayet makamına sunulması/beyan edilmesi gerekir.

54. Yaşlılar ölüncüye kadar bakma sözleşmesi ile bakılacağı kuruma belirli mal vasiyeti yapabilir mi?

Ölüncüye kadar bakma sözleşmesi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 611 ve 619'uncu maddeleri arasında düzenlenmiştir. Ölüncüye kadar bakma sözleşmesi, bakım borçlusunun bakım alacaklısını ölüncüye kadar bakıp gözetmeyi, bakım alacaklısının da bir malvarlığını veya bazı malvarlığı değerlerini ona devretme borcunu üstlendiği sözleşmedir.

Ölünceye kadar bakma sözleşmesi, miras sözleşmesi şeklinde yani resmi senet olarak noterlik, sulh hukuk hâkimi, tapu memuru veya görevlendirilmiş memur önünde yapılmadıkça geçerli olmaz (geçerlilik şartı). Borçlar Kanunu'nun 612'nci maddesi uyarınca Sözleşme, Devletçe tanınmış bir bakım kurumu tarafından yetkili makamların belirlediği koşullara uyularak yapılmışsa, geçerliliği için yazılı şekil yeterlidir.

55. Vesayetin kaldırılmasında usul nedir?

Kişinin hangi nedenle vesayet altına alınmış olduğu önemlidir. Her kısıtlanma sebebinin kalktığı iddiasına kısıtlama sebebine bağlı olarak her vakada ayrı araştırma yapılması gerekir. Kişinin kısıtlılık halinin devamında ne kendisi ne de toplum bakımından bir fayda kalmadığı anlaşıldığı takdirde kısıtlanmasının kaldırılmasına, vesayetin sonlandırılmasına karar verilebilir.

Mahkeme böyle bir taleple karşılaştığında Anayasanın 90'ıncı maddesinin son fıkrasının usûlüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğu ve bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı, usûlüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı hükümleri ışığında Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 12. maddesini de dikkate almalıdır.

56. Vasinin yapmış olduğu harcamaları belgelemesi gerekir mi?

Defter tutmaktan muaf tutulmamış ve vesayet altındaki kişinin gelirinden/banka hesabından harcama yapan vasinin yapmış olduğu harcamaları belgelemesi gerekir.

57. 18 yaşından büyük engelli bireylere vasi tayini gerekir mi?

Her engel grubuna vasi tayini gerekmez. Hukuki işlemler için yasal temsilci veya kayyım atanabilir. Vasi tayini için temel unsur kısıtlı adayının ayırt etme gücü olmaması ve yaşamını kendi başına idame ettirmesinin mümkün olmamasıdır.

58. Yabancı uyruklu engelli ve yaşlıların vesayet işlemleri nasıl yapılır?

Türk hukukuna göre (MÖHUK) yabancıların vesayet hukukuna ilişkin uyuşmazlıklarda, kişinin ehliyeti (m. 9); vesayet veya kısıtlılık kararı verilmesi veya sona erdirilmesi sebeplerine (m. 10); ilişkin uyuşmazlıklarda ilgilinin millî hukukunun uygulanması öngörülmüştür.

Kişinin birden fazla devlet vatandaşlığına sahip olması ve söz konusu vatandaşlıklardan birinin Türk Vatandaşlığı olması durumunda, kişinin sahip olduğu yabancı devlet vatandaşlığı (vatandaşlıklarının) göz ardı edilerek, Türk hukuku uygulanır.

59. Vasi vesayet altındaki kişinin malvarlığını araştırmak zorunda mıdır?

Vasinin böyle bir zorunluluğu yoktur. Ancak bir şekilde malvarlığının olduğuna dair bilgi edinmişse bunun vesayet makamınca ilgili yere (banka hesabı ise bankaya, gayrimenkul ise ilgili tapu müdürlüğüne vb.) müzekkere yazılarak araştırılmasını isteyebileceği gibi bizzat giderek araştırmak üzere harcırah talebinde de bulunabilir.

60. Engelli çocukların ikametgahları ile yaşadıkları yer farklıysa eğitim kurumlarına kaydı nasıl yapılır?

Adresini değiştiren kişi 20 gün içerisinde bu değişikliği bildirmek zorundadır. Ancak bürokratik işlemleri tamamlanmamış olup da fiilen başka kuruma nakledilmiş ergin olmayan çocukların kayıt ve nakillerinde “diğer adres bilgisi “ dikkate alınacaktır. Bu nedenle fiilen adresi değişmiş çocukların kurum adresi değişikliğinin diğer adres bilgisi hanesinde yazılmasının sağlanması gerekmektedir. Yangın vb. beklenmeyen nedenlerle yapılan kurum nakilleri dışında ani kurum değişikliğinin yapılması beklenmeyeceğinden yaş vb. nedenlerle başka kuruma nakledilecek öğrencinin ikametgâh değişikliği izninin mahkemeye müracaat sırasında ivedilikle karara bağlanması talebiyle yapılmasında yarar vardır. Vesayet makamı vesayet altındaki çocuğun kişilik haklarına yönelik işlemleri hızla karara bağlayacaktır. Fiili durumun doğmasından önce müracaat ediliyorsa süre belirtilerek (... tarihinden itibaren 20. Gün içerisinde vb.) hüküm tesisi talep edilebilir. Ayrıca koruyucu aileye verilmiş çocukların kayıt ve nakillerinde koruyucu ailenin yerleşim yeri adres bilgisi esas alınacaktır.

61. Bir kişi vesayet altına alınmadan önce kendisine vasi tayini yapmış ve/veya kısıtlanması halinde yapılacaklar ile ilgili direktifler vermişse bunlara uyulması zorunlu mudur?

Günümüzde Alzheimer, demans vb. bazı gelişimi yavaş rahatsızlıklarda ve yaşam süreci uzadıkça orta yaş ve üzeri kişilerin bilinçli oldukları evrede bilinçlerini kaybetmeleri halinde sürdürmek istedikleri yaşamla ilgili düzenlemeler yapmaları sık görülmeye başlanan bir şeydir. Mevcut ekonomik koşulları taleplerini karşılamaya ve bu talebin ihtiyacı olan gereklilikler yerine getirilebildiği takdirde bunda engel olmamalıdır. Kişinin bizzat vasisi olmasını talep ettiği kişinin vasi atanması öncelikli olmalıdır. Sonuçta bu talepleri değerlendirecek ve denetleyecek olan vesayet makamıdır. Bununla birlikte Kanunumuzda bu konuda açıkça yapılmış bir düzenleme henüz yoktur.

İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ

4721 SAYILI TÜRK MEDENİ KANUNU VESAYET HÜKÜMLERİ

VESAYET BİRİNCİ BÖLÜM VESAYET DÜZENİ BİRİNCİ AYIRIM VESAYET ORGANLARI

A. Genel olarak

Madde 396- Vesayet organları, vesayet daireleri ile vasi ve kayyımlardır.

B. Vesayet daireleri

I. Kamu vesayeti

Madde 397- Kamu vesayeti, vesayet makamı ve denetim makamından oluşan vesayet daireleri tarafından yürütülür.

Vesayet makamı, sulh hukuk mahkemesi; denetim makamı, asliye hukuk mahkemesidir.

II. Özel vesayet

1. Koşulları

Madde 398- Vesayet altındaki kişinin menfaatinin haklı gösterdiği, özellikle bir işletmenin, bir ortaklığın veya benzeri işlerin sürdürülmesi gerektiği takdirde vesayet istisnâ olarak bir aileye verilebilir.

Bu durumda vesayet makamının yetki, görev ve sorumluluğu kurulacak aile meclisine geçer.

2. Kurulması

Madde 399- Özel vesayet, vesayet altına alınan kişinin fiil ehliyetine sahip iki yakın hısımının veya bir hısımlı ile eşinin istemi üzerine denetim makamı tarafından kurulur.

3. Aile meclisi

Madde 400- Aile meclisi, vesayet altındaki kişinin vasi olmaya ehil, denetim makamınca dört yıl için atanacak en az üç hısımından oluşur.

Vesayet altına alınanın eşi de aile meclisine üye olabilir.

4. Güvence

Madde 401- Aile meclisi üyeleri, görevlerini gereği gibi yerine getireceklerine dair güvence vermek zorundadırlar.

Güvence sağlanmadan özel vesayet kurulamaz.

5. Sona ermesi

Madde 402- Aile meclisi görevini yapmadığı veya vesayet altındaki kişinin menfaati gerektirdiği takdirde, denetim makamı her zaman aile meclisini değiştirebileceği gibi özel vesayeti de sona erdirebilir.

C. Vasi ve kayyım

Madde 403- Vasi, vesayet altındaki küçüğün veya kısıtlının kişiliği ve malvarlığı ile ilgili bütün menfaatlerini korumak ve hukukî işlemlerde onu temsil etmekle yükümlüdür.

Kayyım, belirli işleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır.

Bu Kanunun vasi hakkındaki hükümleri, aksi belirtilmiş olmadıkça kayyım hakkında da

uygulanır.

İKİNCİ AYIRIM VESAYETİ GEREKTİREN HÂLLER

A. Küçüklük

Madde 404- Velâyet altında bulunmayan her küçük vesayet altına alınır.

Görevlerini yaparlarken vesayeti gerektiren böyle bir hâlin varlığını öğrenen nüfus memurları, idarî makamlar, noterler ve mahkemeler, bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar.

B. Kısıtlama

I. Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı

Madde 405- Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan her ergin kısıtlanır.

Görevlerini yaparlarken vesayet altına alınmayı gerekli kılan bir durumun varlığını öğrenen idarî makamlar, noterler ve mahkemeler, bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar.

II. Savurganlık, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetim

Madde 406- Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetmesi sebebiyle kendisini veya ailesini darlık veya yoksulluğa düşürme tehlikesine yol açan ve bu yüzden devamlı korunmaya ve bakıma muhtaç olan ya da başkalarının güvenliğini tehdit eden her ergin kısıtlanır.

III. Özgürlüğü bağlayıcı ceza

Madde 407- Bir yıl veya daha uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı bir cezaya mahkûm olan her ergin kısıtlanır.

Cezayı yerine getirmekle görevli makam, böyle bir hükümlünün cezasını çekmeye başladığını, kendisine vasi atanmak üzere hemen yetkili vesayet makamına bildirmekle yükümlüdür.

IV. İstek üzerine

Madde 408- Yaşlılığı, engelliliği, deneyimsizliği veya ağır hastalığı sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetemediğini ispat eden her ergin kısıtlanmasını isteyebilir.

C. Usul

I. İlgilinin dinlenilmesi ve bilirkişi raporu

Madde 409- Bir kimse dinlenilmeden savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetimi veya isteği sebebiyle kısıtlanamaz.

Akil hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle kısıtlamaya ancak resmî sağlık kurulu raporu üzerine karar verilir. (Ek cümle:6/12/2019-7196/52 md.) Bu raporun tanzimi için gerektiğinde 436 ncı madde hükümleri uygulanır. Hâkim, karar vermeden önce, kurul raporunu göz önünde tutarak kısıtlanması istenen kişiyi dinleyebilir.

II. İlân

Madde 410- Kısıtlama kararı, kesinleşince hemen kısıtlının yerleşim yeri ile nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân olunur.

Kısıtlama, iyiniyetli üçüncü kişileri ilândan önce etkilemez.

Ayırt etme gücüne sahip olmamanın sonuçlarına ilişkin hükümler saklıdır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM YETKİ

A. Vesayet işlerinde yetki

Madde 411- Vesayet işlerinde yetki küçüğün veya kısıtlının yerleşim yerindeki vesayet dairelerine aittir.

B. Yerleşim yerinin değişmesi

Madde 412- Vesayet makamının izni olmadıkça vesayet altındaki kişi yerleşim yerini değiştiremez.

Yerleşim yerinin değişmesi hâlinde yetki, yeni vesayet dairelerine geçer. Bu takdirde kısıtlama yeni yerleşim yerinde ilân olunur.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM
VASİNİN ATANMASI

A. Koşulları

I. Genel olarak

Madde 413- Vesayet makamı, bu görevi yapabilecek yetenekte olan bir ergini vasi olarak atar.

Gereken durumlarda, bu görevi birlikte veya vesayet makamı tarafından belirlenen yetkileri uyarınca ayrı ayrı yerine getirmek üzere birden çok vasi atanabilir.

Rızaları bulunmadıkça birden çok kimse vesayeti birlikte yürütmekle görevlendirilemez.

II. Eşin ve hısımların önceliği

Madde 414- Haklı sebepler engel olmadıkça, vesayet makamı, vesayet altına alınacak kişinin öncelikle eşini veya yakın hısımlarından birini, vasilik koşullarına sahip olmaları kaydıyla bu göreve atar. Bu atamada yerleşim yerlerinin yakınlığı ve kişisel ilişkiler göz önünde tutulur.

III. İlgililerin isteği

Madde 415- Haklı sebepler engel olmadıkça, vasiliğe, vesayet altına alınacak kişinin ya da ana veya babasının gösterdiği kimse atanır.

IV. Vasiliği kabul yükümlülüğü

Madde 416- Vesayet altına alınan kimsenin yerleşim yerinde oturanlardan vasiliğe atanmalar, bu görevi kabul etmekle yükümlüdürler.

Aile meclisince atanma hâlinde vasiliği kabul yükümlülüğü yoktur.

V. Vasilikten kaçınma sebepleri

Madde 417- Aşağıdaki kişiler vasiliği kabul etmeyebilirler:

1. Altmış yaşını doldurmuş olanlar,
2. Bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi güçlükle yapabilecek olanlar,
3. Dörtten çok çocuğun velisi olanlar,
4. Üzerinde vasilik görevi olanlar,
5. Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, hâkimlik ve savcılık mesleği mensupları.

VI. Vasiliğe engel olan sebepler

Madde 418- Aşağıdaki kişiler vasi olamazlar:

1. Kısıtlılar,
2. Kamu hizmetinden yasaklılar veya haysiyetsiz hayat sürenler,
3. Menfaati kendisine vasi atanacak kişinin menfaati ile önemli ölçüde çatışanlar veya onunla aralarında düşmanlık bulunanlar,
4. İlgili vesayet daireleri hâkimleri.

B. Atama usulü

I. Vasinin atanması

Madde 419- Vesayet makamı, gecikmeksizin vasi atamakla yükümlüdür.

Gerek duyulduğunda henüz ergin olmayanların da kısıtlanmasına karar verilebilir; ancak, kısıtlama kararı ergin olduktan sonra sonuç doğurur.

Kısıtlanan ergin çocuklar kural olarak vesayet altına alınmayıp velâyet altında bırakılır.

II. Geçici önlemler

Madde 420- Vesayet işleri zorunlu kıldığı takdirde vesayet makamı, vasinin atanmasından önce de re'sen gerekli önlemleri alır; özellikle, kısıtlanması istenen kişinin fiil ehliyetini geçici olarak kaldırabilir ve ona bir temsilci atayabilir.

Vesayet makamının kararı ilân olunur.

III. Tebliğ ve ilân

Madde 421- Atama kararı vasiye hemen tebliğ olunur.

Kısıtlamaya ve vasi atanmasına veya kısıtlanan velâyet altında bırakılmışsa buna ilişkin karar, kısıtlının yerleşim yerinde ve nüfusa kayıtlı olduğu yerde ilân olunur.

IV. Kaçınma ve itiraz

1. Usul

Madde 422- Vasiliğe atanan kişi, bu durumun kendisine tebliğinden başlayarak on gün içinde vasilikten kaçınma hakkını kullanabilir.

İlgili olan herkes, vasinin atandığını öğrendiği günden başlayarak on gün içinde atamanın kanuna aykırı olduğunu ileri sürebilir.

Vesayet makamı, vasilikten kaçınma veya itiraz sebebini yerinde görürse yeni bir vasi atar; yerinde görmediği takdirde, bu konudaki görüşü ile birlikte gerekli kararı vermek üzere durumu denetim makamına bildirir.

2. Geçici görev

Madde 423- Vasiliğe atanan kimse, vasilikten kaçınmış veya atanmasına itiraz edilmiş olsa bile, yerine bir başkası atanıncaya kadar vasiye ait görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

3. Karar

Madde 424- Denetim makamı, vereceği kararı vasiliğe atanmış olan kimseye ve vesayet makamına bildirir.

Vasiliğe atananın görevden alınması hâlinde vesayet makamı, hemen yeni bir vasi atar.

V. Görevin verilmesi

Madde 425- Atama kararı kesinleşince vesayet makamı vasinin göreve başlaması için gerekli işlemleri yapar.

BEŞİNCİ AYIRIM

KAYYIMLIK VE YASAL DANIŞMANLIK

A. Kayyımlığı gerektiren hâller

I. Temsil

Madde 426- Vesayet makamı, aşağıda yazılı olan veya kanunda gösterilen diğer hâllerde ilgisinin isteği üzerine veya re'sen temsil kayyımı atar:

1. Ergin bir kişi, hastalığı, başka bir yerde bulunması veya benzeri bir sebeple ivedi bir işini kendisi görebilecek veya bir temsilci atayabilecek durumda değilse,
2. Bir işte yasal temsilcinin menfaati ile küçüğün veya kısıtlının menfaati çatışyorsa,
3. Yasal temsilcinin görevini yerine getirmesine bir engel varsa.

II. Yönetim

1. Kanun gereği

Madde 427- Vesayet makamı, yönetimi kimseye ait olmayan mallar için gereken önlemleri alır ve özellikle aşağıdaki hâllerde bir yönetim kayyımı atar:

1. Bir kimse uzun süreden beri bulunamaz ve oturduğu yer de bilinemezse,
2. Vesayet altına alınması için yeterli bir sebep bulunmamakla beraber, bir kişi malvarlığını kendi başına yönetmek veya bunun için temsilci atamak gücünden yoksunsa,
3. Bir terekede mirasçılık hakları henüz belli değilse veya ceninin menfaatleri gerekli kılırsa,
4. Bir tüzel kişi gerekli organlardan yoksun kalmış ve yönetimi başka yoldan sağlanamamışsa,
5. Bir hayır işi veya genel yarar amacı güden başka bir iş için halktan toplanan para ve sair yardımı yönetme veya harcama yolu sağlanamamışsa.

2. İstek üzerine

Madde 428- İsteğe bağlı kısıtlama sebeplerinden biri varsa, ergin bir kişiye kendi isteği üzerine bir kayyım atanabilir.

B. Yasal danışmanlık

Madde 429- Kısıtlanması için yeterli sebep bulunmamakla beraber korunması bakımından fiil ehliyetinin sınırlanması gerekli görülen ergin bir kişiye aşağıdaki işlerde görüşü alınmak üzere bir yasal danışman atanır:

1. Dava açma ve sulh olma,
2. Taşınmazların alımı, satımı, rehnedilmesi ve bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması,
3. Kıymetli evrakın alımı, satımı ve rehnedilmesi,
4. Olağan yönetim sınırları dışında kalan yapı işleri,
5. Ödünç verme ve alma,
6. Ana parayı alma,
7. Bağışlama,
8. Kambiyo taahhüdü altına girme,
9. Kefil olma.

Aynı koşullar altında bir kimsenin malvarlığını yönetme yetkisi, gelirlerinde dilediği gibi tasarruf hakkı saklı kalmak üzere kaldırılabilir.

C. Yetki

Madde 430- Temsil kayyımı, kendisine kayyım atanacak kimsenin yerleşim yeri vesayet makamı tarafından atanır.

Yönetim kayyımı, malvarlığının büyük bölümünün yönetildiği veya temsil edilen kimsenin payına düşen malların bulunduğu yer vesayet makamı tarafından atanır.

D. Usul

Madde 431- Vasinin atanması usulüne ilişkin kurallar, kayyım ve yasal danışmanın atanmasında da uygulanır.

Kayyım veya yasal danışman atanmasına ilişkin karar, ancak vesayet makamının gerekli görmesi hâlinde ilân olunur.

ALTINCI AYIRIM

KORUMA AMACIYLA ÖZGÜRLÜĞÜN KISITLANMASI

A. Koşulları

Madde 432- Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalık veya serserilik sebeplerinden biriyle toplum için tehlike oluşturan her ergin kişi, kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması hâlinde, tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilir veya alıkonulabilir. Görevlerini yaparlarken bu sebeplerden birinin varlığını öğrenen kamu görevlileri, bu durumu hemen

yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar.

Bu konuda kişinin çevresine getirdiği külfet de göz önünde tutulur.

İlgili kişi durumu elverir elvermez kurumdan çıkarılır.

B. Yetki

Madde 433- Yerleştirme veya alıkoymaya karar verme yetkisi, ilgilinin yerleşim yeri veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde bulunduğu yer vesayet makamına aittir.

Yerleştirme veya alıkoymaya karar veren vesayet makamı, kurumdan çıkarmaya da yetkilidir.

C. Bildirim yükümlülüğü

Madde 434- Kısıtlı bir kişi bir kuruma yerleştirildiği veya alıkonulduğu ya da ergin bir kişi hakkında vesayete ilişkin diğer önlemlerin alınmasına gerek görüldüğü takdirde, kişinin bulunduğu yer vesayet makamı veya özel kanunlarda öngörülen ilgililer, durumu yerleşim yeri vesayet makamına bildirmekle yükümlüdürler.

D. İtiraz

Madde 435- Kuruma yerleştirilen kişi veya yakınları, verilen karara karşı kendilerine bildirilmesinden başlayarak on gün içinde denetim makamına itiraz edebilirler.

Bu hak, kurumdan çıkarılma isteminin reddi hâlinde de kullanılabilir.

E. Usul

I. Genel olarak

Madde 436- Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması, aşağıdaki kurallar saklı kalmak üzere, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa tâbidir:

1. Karar verilirken ilgilinin bunun sebepleri hakkında bilgilendirilmesi ve karara karşı denetim makamına itiraz edebileceğine yazılı olarak dikkatinin çekilmesi zorunludur.

2. Bir kuruma yerleştirilen kişiye, alıkonulma kararına veya kurumdan çıkarılma isteminin reddine karşı en geç on gün içinde denetim makamına itiraz edebileceği derhal yazılı olarak bildirilir.

3. Mahkeme kararını gerektiren her istem, gecikmeksizin yetkili hâkime ulaştırılır.

4. Yerleştirme kararı veren vesayet makamı veya hâkim durumun özelliklerine göre bu istemin görüşülmesini erteleyebilir.

5. Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalığı olanlar hakkında, ancak resmî sağlık kurulu raporu alındıktan sonra karar verilebilir. (Mülga cümle:6/12/2019-7196/53md.) (...)

6. (Ek:6/12/2019-7196/53md.) Resmî sağlık kurulu raporunun alınabilmesini temin amacıyla; kişinin vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle kıl, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilir, kişiye gerekli tıbbi müdahaleler yapılabilir ve gerektiğinde kişi, hekim ön raporu üzerine en fazla yirmi gün süreyle sağlık kuruluşuna yerleştirilebilir.

7. (Ek:6/12/2019-7196/53md.) Bu madde kapsamında alınan kararların icrası için gerektiğinde ilgili kişi hakkında zor kullanılabilir ve sağlık görevlilerinden gerekli tıbbi yardım alınabilir.

II. Yargılama usulü

Madde 437- Hâkim, basit yargılama usulüne göre karar verir.

Gerektiğinde ilgili kişiye adli yardım sağlanır.

(Değişik fıkra:6/12/2019-7196/54 md.) Hâkim, ilgili kişiyi dinler ve gecikmeksizin kararını verir.

İKİNCİ BÖLÜM VESAYETİN YÜRÜTÜLMESİ

BİRİNCİ AYIRIM VASİNİN GÖREVLERİ

A. Göreve başlama

I. Defter tutma

Madde 438- Vasiliğe atanma kararının kesinleşmesi üzerine vasi ile vesayet makamının görevlendireceği bir kişi tarafından, vakit geçirilmeksizin, yönetilecek malvarlığının defteri tutulur.

Vesayet altındaki kişi ayırt etme gücüne sahipse, olanak bulunduğu takdirde defter tutulurken hazır bulundurulur.

Koşullar gerektirdiği takdirde denetim makamı, vasi ve vesayet makamının isteği üzerine vesayet altındaki kişinin malvarlığının resmî defterinin tutulmasına karar verebilir. Bu defter, mirastaki resmî defterin alacaklılara karşı doğurduğu sonuçları doğurur ve oradaki usul uyarınca tutulur.

II. Değerli şeylerin saklanması

Madde 439- Kıymetli evrak, değerli eşya, önemli belge ve benzerleri, malvarlığının yönetimi bakımından bir sakınca yoksa, vesayet makamının gözetimi altında güvenli bir yere konulur.

III. Taşınırların satılması

Madde 440- Vesayet altındaki kişinin menfaati gerektirirse değerli şeylerin dışındaki taşınırlar, vesayet makamının vereceği talimat uyarınca, açık artırma ile satılır. Hâkim, özel durumları, taşının niteliğini veya değerinin azlığını göz önüne alarak pazarlıkla satışa da karar verebilir.

Vesayet altındaki kişinin kendisi veya ailesi için özel bir değer taşıyan şeyler, zorunluluk olmadıkça satılamaz.

IV. Paraların yatırılması

1. Yatırma zorunluluğu

Madde 441- Vesayet altındaki kişinin kendisi veya malvarlığının yönetimi için gerekli olmayan paralar, faiz getirmek üzere, vesayet makamı tarafından belirlenen millî bir bankaya yatırılır veya Hazine tarafından çıkarılan menkul kıymetlere çevrilir.

Paranın yatırılmasını bir aydan fazla geciktiren vasi, faiz kaybını ödemekle yükümlüdür.

2. Yatırımların dönüştürülmesi

Madde 442- Yeteri kadar güven verici olmayan yatırımlar, güvenli yatırımlara dönüştürülür.

Dönüştürme işleminin uygun zamanda ve vesayet altındaki kişinin menfaati gözetilerek yapılması gerekir.

V. Ticarî ve sınaî işletmeler

Madde 443- Vesayet altındaki kişinin malvarlığı içinde ticarî, sınaî veya benzeri bir işletme varsa; vesayet makamı, bunların işletilmesinin devamı veya tasfiyesi için gerekli talimatı verir.

VI. Taşınmazların satılması

Madde 444- Taşınmazların satışı, vesayet makamının talimatı uyarınca ve ancak vesayet altındaki kişinin menfaati gerekli kıldığı hâllerde mümkündür.

Satış, vesayet makamının bu iş için görevlendireceği bir kişi tarafından vasi de hazır olduğu hâlde açık artırımla yapılır ve ihale vesayet makamının onamasıyla tamam olur; onamaya ilişkin kararın ihale gününden başlayarak on gün içinde verilmesi gerekir.

Ancak denetim makamı, istisnaî olarak özel durumları, taşınmazın niteliğini veya değerinin azlığını göz önüne alarak pazarlıkla satışa da karar verebilir.

B. Özen ve temsil

I. Kişiyeye özen

1. Küçüklerde

a. Genel olarak

Madde 445- Vesayet altındaki kişi küçük ise, vasi onun bakımı ve eğitimi için gereken önlemleri almakla yükümlüdür.

Vesayet dairelerinin yetkilerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, vasi bu konuda ana ve babanın yetkilerine sahiptir.

b. Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması

Madde 446- Küçüklerin koruma amacıyla bir kuruma yerleştirilmesine vasiin başvurusu üzerine vesayet makamı veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde bizzat vasi karar verir ve durumu derhâl vesayet makamına bildirir.

Bunun dışında usul ve yetkiyle ilgili konularda kısıtlı olsun veya olmasın erginlerin korunması amacıyla özgürlüklerinin kısıtlanmasına ilişkin hükümler uygulanır.

Onaltı yaşını doldurmamış çocuk bu konuda mahkemeye bizzat başvuramaz.

2. Kısıtlılarda

Madde 447- Vasi, kısıtlıyı korumak ve bütün kişisel işlerinde ona yardım etmekle yükümlüdür.

Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde vasi, koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanmasına ilişkin hükümlere göre kısıtlıyı bir kuruma yerleştirebilir veya orada alıkoyabilir ve durumu derhal vesayet makamına bildirir.

II. Temsil

1. Genel olarak

Madde 448- Vesayet dairelerinin yetkilerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla vasi, vesayet altındaki kişiyi bütün hukukî işlemlerinde temsil eder.

2. Yasak işlemler

Madde 449- Vesayet altındaki kişi adına kefil olmak, vakıf kurmak ve önemli bağışlarda bulunmak yasaktır.

3. Vesayet altındaki kişinin görüşünün alınması

Madde 450- Vesayet altındaki kişi görüşlerini oluşturma ve açıklama yeteneğine sahipse, vasi önemli işlerde karar vermeden önce olanak ölçüsünde, onun görüşünü almakla yükümlüdür.

Vesayet altındaki kişinin işi uygun bulmuş olması vasiyi sorumluluktan kurtarmaz.

4. Vesayet altındaki kişinin yapabileceği işler

a. Vasiin rızası

Madde 451- Ayırt etme gücüne sahip olan vesayet altındaki kişi, vasiin açık veya örtülü izni veya sonraki onamasıyla yükümlülük altına girebilir veya bir haktan vazgeçebilir.

Yapılan işlem diğere tarafın belirlediği veya başvurusu üzerine hâkimin belirleyeceği uygun bir süre içinde onanmazsa, diğere taraf bununla bağlı olmaktan kurtulur.

b. Onamamanın sonucu

Madde 452- Vasiin onamadığı işlemlerde taraflardan her biri verdiği geri isteyebilir. Ancak, vesayet altındaki kişi, sadece kendi menfaatine harcanan veya geri isteme zamanında malvarlığında mevcut olan zenginleşme tutarıyla ya da iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmış olduğu miktarla sorumludur.

Vesayet altındaki kişi, fiil ehliyetine sahip olduğu hususunda diğere tarafı yanıltmış ise, onun bu yüzden uğradığı zarardan sorumlu olur.

5. Meslek veya sanat

Madde 453- Vesayet altındaki kişiye vesayet makamı tarafından bir meslek veya sanatın yürütülmesi için izin verilmiş ise, o kişi bununla ilgili her türlü olağan işlemleri yapmaya yetkilidir ve bu tür işlemlerden dolayı bütün malvarlığı ile sorumludur.

C. Malvarlığının yönetilmesi

I. Yönetim ve hesap tutma yükümlülüğü

Madde 454- Vasi, vesayet altındaki kişinin malvarlığını iyi bir yönetici gibi özenle yönetmek zorundadır.

Vasi, yönetimle ilgili hesap tutmak ve vesayet makamının belirlediği tarihlerde ve her hâlde yılda bir defa hesabı onun incelemesine sunmakla yükümlüdür.

Vesayet altındaki kişi görüşlerini oluşturma ve açıklama yeteneğine sahip ise, hesabın hâkim tarafından incelenmesi sırasında olanak ölçüsünde hazır bulundurulur.

II. Serbest mallar

Madde 455- Vesayet altındaki kişi, kendi tasarrufuna bırakılmış olan mallar ile vasinin izniyle çalışarak kazandığı malları serbestçe yönetir ve kullanır.

D. Görevin süresi

Madde 456- Vasi, kural olarak iki yıl için atanır.

Vesayet makamı, bu süreyi her defasında ikişer yıl uzatabilir.

Dört yıl dolunca vasi, vasilikten kaçınma hakkını kullanabilir.

E. Vasinin ücreti

Madde 457 - Vasi, vesayet altındaki kişinin malvarlığından, olanak bulunmadığı takdirde Hazine'den karşılanmak üzere kendisine bir ücret verilmesini isteyebilir. Ödenecek ücret, yönetimin gerektirdiği emek ve yönetilen malvarlığının geliri göz önünde tutulmak suretiyle her hesap dönemi için vesayet makamı tarafından belirlenir.

İKİNCİ AYIRIM KAYYIMIN GÖREVLERİ

A. Kayyımın konumu

Madde 458- Bir kimseye kayyım atanması onun fiil ehliyetini etkilemez. Yasal danışmanlığa ilişkin hükümler saklıdır.

Kayyımın görev süresi ve ücreti vesayet makamı tarafından belirlenir.

B. Kayyımlığın kapsamı

I. Belli bir iş

Madde 459- Belli bir iş için görevlendirilmiş olan kayyım, vesayet makamının talimatına aynen uymak zorundadır.

II. Malvarlığının yönetimi

Madde 460- Kayyım bir malvarlığının yönetimi ve gözetimi ile görevlendirilmiş ise, yalnız o malvarlığının yönetim ve korunması için gerekli olan işleri yapabilir.

Kayyımın, bunun dışındaki işleri yapabilmesi, temsil olunanın vereceği özel yetkiye, temsil olunan bu yetkiyi verecek durumda değilse vesayet makamının iznine bağlıdır.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM VESAYET DAİRELERİNİN GÖREVLERİ

A. Şikâyet ve itiraz

Madde 461- Ayırt etme gücüne sahip olan vesayet altındaki kişi ve her ilgili, vasinin eylem ve işlemlerine karşı vesayet makamına şikâyette bulunabilir.

Vesayet makamının kararlarına karşı tebliğ gününden başlayarak on gün içinde denetim makamına itiraz edilebilir.

B. İzin

I. Vesayet makamından

Madde 462- Aşağıdaki hâllerde vesayet makamının izni gereklidir:

1. Taşınmazların alımı, satımı, rehn edilmesi ve bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması,
2. Olağan yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan taşınır veya diğer hak ve değerlerin alımı, satımı, devri ve rehn edilmesi,
3. Olağan yönetim sınırlarını aşan yapı işleri,
4. Ödünç verme ve alma,
5. Kambiyo taahhüdü altına girme,
6. Bir yıl veya daha uzun süreli ürün ve üç yıl veya daha uzun süreli taşınmaz kirası sözleşmeleri yapılması,
7. Vesayet altındaki kişinin bir sanat veya meslekle uğraşması,
8. Acele hâllerde vasinin geçici önlemler alma yetkisi saklı kalmak üzere, dava açma, sulh olma, tahkim ve konkordato yapılması,
9. Mal rejimi sözleşmeleri, mirasın paylaşılması ve miras payının devri sözleşmeleri yapılması,
10. Borç ödemededen aciz beyanı,
11. Vesayet altındaki kişi hakkında hayat sigortası yapılması,
12. Çıraklık sözleşmesi yapılması,
13. Vesayet altındaki kişinin bir eğitim, bakım veya sağlık kurumuna yerleştirilmesi,
14. Vesayet altındaki kişinin yerleşim yerinin değiştirilmesi.

II. Denetim makamından

Madde 463- Aşağıdaki hâllerde vesayet makamının izninden sonra denetim makamının da izni gereklidir:

1. Vesayet altındaki kişinin evlât edinmesi veya evlât edinilmesi,
2. Vesayet altındaki kişinin vatandaşlığa girmesi veya çıkması,
3. Bir işletmenin devralınması veya tasfiyesi, kişisel sorumluluğu gerektiren bir ortaklığa girilmesi veya önemli bir sermaye ile bir şirkete ortak olunması,
4. Ömür boyu aylık veya gelir bağlama veya ölünceye kadar bakma sözleşmeleri yapılması,
5. Mirasın kabulü, reddi veya miras sözleşmesi yapılması,
6. Küçüğün ergin kılınması,
7. Vesayet altındaki kişi ile vasi arasında sözleşme yapılması.

C. Rapor ve hesapların incelenmesi

Madde 464- Vesayet makamı, vasinin belli dönemlerde vereceği rapor ve hesapları inceler; gerekli gördüğü hâllerde bunların tamamlanması veya düzeltilmesini ister.

Vesayet makamı, rapor ve hesapları kabul veya reddeder; gerektiğinde vesayet altındaki kişinin menfaatini korumak için uygun önlemleri alır.

D. İznin bulunmaması

Madde 465- Kanunen gerektiği hâlde vasinin yetkili vesayet dairelerinin iznini almadan yapmış olduğu işlemler, vesayet altındaki kişinin vasinin izni olmaksızın yaptığı işlem hükmündedir.

DÖRDÜNCÜ AYIRIM

VESAYET ORGANLARININ SORUMLULUĞU

A. Özen yükümü

Madde 466- Vesayet organları ve vesayet işleriyle görevlendirilmiş olan diğer kişiler, bu görevlerini yerine getirirken iyi bir yönetimin gerektirdiği özeni göstermekle yükümlüdürler.

B. Vasinin sorumluluğu

Madde 467- Vasi, görevini yerine getirirken kusurlu davranışıyla vesayet altındaki kişiye verdiği zarardan sorumludur.

Kayım ve yasal danışmanlar hakkında da aynı hüküm uygulanır.

C. Devletin sorumluluğu

Madde 468- Devlet, vesayet dairelerinde görevli olanların hukuka aykırı olarak sebebiyet verdikleri zararlardan doğrudan doğruya sorumlu olduğu gibi; vasi, kayyım ve yasal danışmanlara tazmin ettirilemeyen zararlardan da sorumludur.

Zararı tazmin eden Devlet, zararın meydana gelmesinde kusurlu olanlara rücu eder.

Zararın doğmasına kusurları ile sebep olanlar, rücu hakkını kullanan Devlete karşı müteselsilen sorumludurlar.

D. Görev ve yetki

Madde 469- Devletin vesayet dairelerinde görevli kişilere karşı rücu davasına bakmaya, vesayet dairelerinin bulunduğu yere en yakın asliye mahkemesi yetkilidir.

Vesayetle ilgili tazminat ve diğer rücu davaları vesayet dairelerinin bulunduğu yer asliye mahkemesinde görülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM VESAYETİN SONA ERMESİ BİRİNCİ AYIRIM VESAYETİ GEREKTİREN HÂLLERİN SONA ERMESİ

A. Küçüklerde

Madde 470- Küçük üzerindeki vesayet, onun ergin olmasıyla kendiliğinden sona erer. Erginliğe mahkemece karar verilmiş ise, mahkeme aynı zamanda küçüğün hangi tarihte ergin olacağını tespit ve ilân eder.

B. Hükümlülerde

Madde 471- Özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkûmiyet sebebiyle kısıtlı bulunan kişi üzerindeki vesayet, hapis hâlinin sona ermesiyle kendiliğinden ortadan kalkar.

C. Diğer kısıtlılarda

I. Kaldırılması

Madde 472- Diğer kısıtlılar üzerindeki vesayet, yetkili vesayet makamının kararıyla sona erer.

Vesayeti gerektiren sebebin ortadan kalkması üzerine vesayet makamı vesayetin sona ermesine karar verir.

Kısıtlı ve ilgililerden her biri, vesayetin kaldırılması isteminde bulunabilir.

II. Usulü

1. İlân

Madde 473- Kısıtlama ilân edilmişse, kaldırılması da ilân olunur.

Fiil ehliyetinin yeniden kazanılması, ilânın yapılmasına bağlı değildir.

2. Akıl hastalığı veya akıl zayıflığında

Madde 474- Akıl hastalığı veya akıl zayıflığı yüzünden kısıtlanmış olan kişi üzerindeki

vesayetin kaldırılmasına, ancak kısıtlama sebebinin ortadan kalkmış olduğunun resmî sağlık kurulu raporu ile belirlenmesi hâlinde karar verilebilir.

3. *Savurganlık, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı, kötü yönetimde*

Madde 475- Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu Madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya malvarlığını kötü yönetmesi sebebiyle kısıtlanmış olan kişinin vesayetin kaldırılmasını isteyebilmesi, en az bir yıldan beri vesayet altına alınmasını gerektiren sebeple ilgili olarak bir şikâyete meydan vermemiş olmasına bağlıdır.

4. *İstek üzerine kısıtlamada*

Madde 476- Kendi isteğiyle kısıtlanmış olan kişi üzerindeki vesayetin kaldırılması, kısıtlamayı gerektiren sebebin ortadan kalkmasına bağlıdır.

D. *Kayımlıkta ve yasal danışmanlıkta*

I. *Genel olarak*

Madde 477- Temsil kayımlığı, kayıyımın yapmakla görevlendirildiği işin bitirilmesiyle sona erer.

Yönetim kayımlığı, kayıyımın atanmasını gerektiren sebebin ortadan kalkması veya kayıyımın görevden alınmasıyla sona erer.

Yasal danışmanlık, vesayetin kaldırılmasına ilişkin hükümler uyarınca vesayet makamının kararıyla sona erer.

II. *ilân*

Madde 478- Atamanın ilân edilmiş olması veya vesayet makamının gerekli görmesi hâllerinde, kayımlığın sona erdiği de ilân olunur.

İKİNCİ AYIRIM VASİLİK GÖREVİNİN SONA ERMESİ

A. *Fiil ehliyetinin yitirilmesi ve ölüm*

Madde 479- Vasilik görevi, vasinin fiil ehliyetini yitirmesi veya ölümüyle sona erer.

B. *Sürenin sona ermesi ve uzatılmaması*

I. *Sürenin dolması*

Madde 480- Vasilik görevi, uzatılmadığı takdirde, sürenin dolmasıyla sona erer.

II. *Engelin veya kaçınma sebebinin ortaya çıkması*

Madde 481- Vasi, vasiliğe engel bir sebebin ortaya çıkması hâlinde görevinden çekilmek zorundadır.

Vasi, bir kaçınma sebebi ortaya çıktığı takdirde sürenin bitiminden önce görevinden alınmasını isteyebilir; ancak, önemli sebeplerin varlığı hâlinde görevine devam etmek zorundadır.

III. *Göreve devam zorunluluğu*

Madde 482- Görevi sona eren vasi, yenisi göreve başlayıncaya kadar zorunlu işleri yapmakla yükümlüdür.

C. *Görevden alınma*

I. *Sebepleri*

Madde 483- Vasi, görevini ağır surette savsaklar, yetkilerini kötüye kullanır veya güveni sarsıcı davranışlarda bulunur ya da borç ödemedede acze düşerse, vesayet makamı tarafından görevden alınır.

Vasinin görevini yapmakta yetersizliği sebebiyle vesayet altındaki kişinin menfaatleri tehlikeye düşerse, vesayet makamı kusuru olmasa bile vasiyi görevden alabilir.

II. *Usulü*

1. İstek üzerine veya re'sen

Madde 484- Ayırt etme gücüne sahip olan vesayet altındaki kişi veya her ilgili, vasinin görevden alınmasını isteyebilir.

Görevden alınmayı gerektiren sebebin varlığını başka bir yoldan öğrenen vesayet makamı, vasiyi re'sen görevden almakla yükümlüdür.

2. Araştırma ve uyarı

Madde 485- Vesayet makamı, ancak gerekli araştırmayı yaptıktan ve vasiyi dinledikten sonra onu görevden alabilir.

Vesayet makamı, ağır olmayan hâllerde vasiye görevden alınacağı konusunda uyarıda bulunur.

3. Geçici önlemler

Madde 486- Gecikmesinde tehlike bulunan hâllerde vesayet makamı, vasiye geçici olarak işten el çektirip bir kayyım atayabileceği gibi; gerekirse muhtemel zararı göz önünde bulundurarak vasinin mallarına ihtiyati haciz koyabilir ve tutuklanmasını da isteyebilir.

4. Diğer önlemler

Madde 487- Vesayet makamı, görevden alma ve uyarıda bulunmanın yanı sıra, vesayet altındaki kişinin korunması için gerekli diğer önlemleri de almakla yükümlüdür.

5. İtiraz

Madde 488- İlgililer, vesayet makamının kararlarına karşı, tebliğ gününden başlayarak on gün içinde denetim makamına itiraz edebilirler. Denetim makamı, gerektiğinde duruşma da yaparak bu itirazı kesin karara bağlar.

ÜÇÜNCÜ AYIRIM VESAYETİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI

A. Kesin hesap ve malvarlığının teslimi

Madde 489- Görevi sona eren vasi, yönetimle ilgili son raporu ve kesin hesabı vesayet makamına vermekle yükümlü olduğu gibi; malvarlığını vesayet altındaki kişiye, mirasçılarına veya yeni vasiye teslim edilmek üzere hazır bulundurmaya zorundadır.

B. Rapor ve hesabın incelenmesi

Madde 490- Son rapor ve kesin hesap belli zamanlarda verilen rapor ve hesaplar gibi vesayet makamı tarafından incelenir ve onaylanır.

C. Vasinin görevine son verilmesi

Madde 491- Son rapor ve kesin hesap onaylandıktan ve malvarlığı vesayet altındaki kişiye, mirasçılarına veya yeni vasiye teslim edildikten sonra, vesayet makamı vasinin görevinin sona erdiğine karar verir.

Vesayet makamı, son rapor ve kesin hesabın onaylanması veya reddi konusundaki kararı ile birlikte kesin hesabı vesayet altındaki kişiye, mirasçılarına veya yeni vasiye, tazminat davası açma hakları bulunduğunu da belirtmek suretiyle tebliğ eder. Bu tebliğde vasinin görevine son verildiği de belirtilir.

D. Sorumluluk davasında zamanaşımı

1. Olağan zamanaşımı

Madde 492- Sorumlu vasi ve kayyım karşı açılacak tazminat davası kesin hesabın tebliğ edildiği tarihten başlayarak bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Tazmin ettirilemeyen zararlar için Devlete karşı açılacak tazminat davasının zamanaşımı süresi, zararın vasi, kayyım ve yasal danışmana tazmin ettirilemeyeceğinin anlaşılmasından başlayarak bir yıldır.

Vesayet dairelerinde görevli olanların sebebiyet verdikleri zararlardan dolayı Devlete karşı açılacak davaların zamanaşımı genel hükümlere tâbidir.

Devletin rücu davası, rücu hakkının doğumunun üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

II. Olağanüstü zamanaşımı

Madde 493- Olağan zamanaşımı süresi işlemeye başlamadan önce zarar gören tarafından bilinmesi veya anlaşılması olanağı bulunmayan bir hesap yanlışlığına veya bir sorumluluk sebebine dayanan tazminat davası, hesap yanlışlığının veya sorumluluk sebebinin öğrenilmesinden başlayarak bir yıl içinde açılabilir.

Vesayetten doğan tazminat davaları, her hâlde kesin hesabın tebliğinin üzerinden on yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

E. Vesayet altındaki kişinin alacağı

Madde 494- Vesayet altındaki kişinin vasi veya Devlete karşı alacakları imtiyazlı olacaktır.

**TÜRK MEDENİ KANUNUNUN VELAYET, VESAYET
VE MİRAS HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASINA
İLİŞKİN TÜZÜK**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 21/7/2003, No : 2003/5960

Dayandığı Kanunun Tarihi : 22/11/2001, No : 4721

Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi : 10/8/2003 , No : 25195

Yayımlandığı Düsturun Tertibi : , Cildi : , S.

BİRİNCİ KISIM
Amaç ve Kapsam

Amaç ve kapsam

Madde 1 - Bu Tüzüğün amacı, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun velayet, vesayet ve mirasa ilişkin hükümlerinin uygulanmasını düzenlemektir.

İKİNCİ KISIM
Velayet
BİRİNCİ BÖLÜM
Velayete İlişkin Hükümler

Velayet

Madde 2- Ergin olmayan çocuk ana ve babanın velayeti altındadır. Ana ve baba evli değilse velayet anaya aittir.

Yasal sebep olmadıkça velayet ana ve babadan alınamaz.

Velayet hakkında Türk Medeni Kanununun 335-351 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM
Çocuğun ve Mallarının Korunması

Çocuğun korunması

Madde 3- Türk Medeni Kanununun 346 ve 347 nci maddelerinde belirtilen durumlarda hakim, çocuğun korunması için onun bir aile yanına veya bir kuruma yerleştirilmesine karar verebilir. Bu halde, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 22 nci maddesine göre ilgili mahkemeden korunma kararı alınır.

Korunma kararı alınamaması halinde çocuk hakkında 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 161 inci maddesi ile 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin ilgili hükümlerine göre gerekli önlemler alınır.

Çocuk mallarının korunması

Madde 4- Ana ve babadan birinin ölümü halinde nüfus memuru veya evliliğin mahkeme kararı ile sona ermesi halinde kararı veren mahkeme, sağ kalan veya velayet kendisine verilen eşin yerleşim yeri aile mahkemesine, yoksa Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun belirlediği mahkemeye durumu derhal bildirir. Mahkeme, belirleyeceği süre içinde, sağ kalan veya velayet kendisine verilen eşten çocuğun varsa, mal varlığının dökümünü gösteren bir defter vermesini ve bu mal varlığında veya yapılan yatırımlarda gerçekleşecek önemli değişiklikleri de bildirmesini ister.

Hakim, ana ve babanın, çocuğun mallarını yönetmekte her ne sebeple olursa olsun yeterince özen göstermemeleri halinde, Türk Medeni Kanununun 360 ve 361 inci maddelerinde öngörülen önlemleri alır ve gerekli işlemleri yapar.

Gelirlerin sarfı

Madde 5- Çocuğun mallarının gelirleri, öncelikle çocuğun bakımına, yetiştirilmesine ve eğitimine harcanır. Bunu aşan gelirler, ancak ailenin sosyal ve ekonomik durumu, çocuğun aileye getirdiği ekonomik yükler gibi hakkaniyetin gerektirdiği sınırlar içinde ailenin ihtiyacına sarf edilebilir.

Gelir fazlası, çocuğun mallarına katılır.

Çocuk mallarının kısmen sarfı

Madde 6- Çocuğun olağan ihtiyaçlarının gerektirdiği durumlarda ve bu ihtiyaçların sınırları içinde kalmak üzere çocuğa sermaye olarak yapılan ödemeler, uğradığı zararların

karşılığı olarak ödenen tazminatlar ve ikramiyeler ile sosyal yardım ve sosyal güvenlik kurumları tarafından yapılan ödemeler ve benzeri edimler çocuğun bakımı için kısmen kullanılabilir.

Çocuğun bakımı, yetiştirilmesi ve eğitimi için zorunluluk varsa, ancak hakim kararıyla ana ve babaya belirli miktarlarda çocuğun diğer mallarını da sarf etme yetkisi verilebilir.

Velayetin sona ermesi halinde malların devri

Madde 7- Hakim kararıyla velayetleri veya malı yönetme hakları sona eren ana ve baba, hesap cetveli ile birlikte çocuğun mallarını vasiye veya kayyım devrederler. Eksiklikler varsa bunlar ayrı ayrı tespit edilir, vesayet makamı gerek görürse eksik olan veya zarar verilen mallardan dolayı veli aleyhine dava açılmasını vasi veya kayyımdan ister.

Velayetin, çocuğun ergin olması nedeniyle sona ermesi halinde ana ve baba, ergin olan çocuğun istemi üzerine bir hesap cetveli de vermek suretiyle malları kendisine devir ve teslim ederler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Vesayet

BİRİNCİ BÖLÜM

Vesayet ve Denetim Makamları ile Vasi Atanması

Vesayet ve denetim makamları

Madde 8- Bu Tüzüğün uygulanmasında Türk Medeni Kanununun 397 nci maddesi uyarınca vesayet makamı sulh hukuk mahkemesi, denetim makamı asliye hukuk mahkemesidir.

Ancak, aile hukukundan doğan vesayet işlerinde, 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun vesayet ve denetim makamlarına ilişkin 7 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Bildirim

Madde 9- Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre velayet ana ve babanın her ikisinden kaldırılırsa veya ana ve babadan birinden velayetin kaldırılması çocuğun vesayet altına alınmasını gerektiriyorsa veya boşanma kararının verilmesinden sonra velayet kendisine verilen ana veya babanın başkasıyla evlenmesi, başka bir yere gitmesi gibi yeni olguların zorunlu kılması halinde veya velayetin kaldırılmasını gerektiren diğer hallerde, hakim, velayetin kaldırılmasına karar verdiği takdirde hüküm kesinleştikten sonra vasi atanması için durumu çocuğun yerleşim yerindeki vesayet makamına bildirir.

Ölüm haberini nüfus kütüğüne işleyen nüfus memuru da kütükte vesayet altına alınması gereken bir kimsenin bulunduğunu görürse, durumu, ölenin aile kütüğü ile birlikte hemen yetkili vesayet makamına bildirir. Ölen başka bir yer nüfusuna kayıtlı ise, ölümün vuku bulunduğu yer nüfus memuru, durumu ölenin kayıtlı bulunduğu nüfus idaresine bildirir. Bu bilgiyi alan nüfus memuru da yetkili vesayet makamına bildirimde bulunur.

Görevlerini yaparlarken vesayeti gerektiren velayet altında bulunmayan küçük ile akıl hastalığı veya akıl zayıflığı sebebiyle işlerini göremeyen veya korunması ve bakımı için kendisine sürekli yardım gereken ya da başkalarının güvenliğini tehlikeye sokan bir erginin varlığını öğrenen idari makamlar, noterler ve mahkemeler de bu durumu hemen yerleşim yerinin bulunduğu vesayet makamına bildirmekle yükümlüdür.

Esas defterine kayıt

Madde 10- Vasi atanması için mahkemeye yapılan başvuru ve bildirimler, mahkemenin esas defterine kaydolunur.

Başvurana isteği halinde kayıt numarasını da içeren bir belge verilir.

Vasiliğe istekli olanların önceden belirlenmesi

Madde 11- Vesayet makamı, ilgili kuruluşlardan ileride vasi atanmasında gözönünde bulundurulmak üzere mahkemenin yargı çevresinde bulunan ve vasi olmaya istekli kimselerin bildirilmesini isteyebilir.

Vasi Atanması

Madde 12- Vesayet makamı, başvuru veya yukarıdaki hükümlere göre yapılan bildirim üzerine Türk Medeni Kanununun ilgili hükümlerini uygulamak suretiyle vasi atamasını yapar.

Vasi atanmasına ilişkin kararın tarihi ve numarası esas defterine işlenir.

Vasinin atanması usulüne ilişkin kurallar, kayyım ve yasal danışmanın atanmasında da uygulanır.

Koruma altına alınan çocuklara vasi atanması

Madde 13- Korunmaya muhtaç çocuk hakkında sosyal hizmet kuruluşlarında bakılıp yetiştirilmeleri için mahkemece korunma kararı alınmışsa veya derhal korunma tedbiri alınmasında zorunluluk görülen çocuklar mahalli mülki amirin onayı ile bakım altına alınmışsa vesayet makamı, çocuk velayet altında değilse, çocuğun verildiği kimseyi veya ailesinde uygun gördüğü kimseyi ya da vasilik koşullarını taşıdığı takdirde kurum müdürünü veya başka bir kişiyi vasi olarak atar.

Bu çocuklardan koruyucu aile yanına yerleştirilenlerin bir kuruma yerleştirilmesine karar verilmesi halinde vesayet makamı, eski vasinin görevine son vererek ailesinde uygun gördüğü kimseyi veya yerleştirildiği kurum müdürünü veya başka bir kişiyi vasi olarak atar.

Vasi olarak atanan kurum müdürü, çocuğun bakımı ve eğitimi için gereken önlemleri almakla yükümlüdür. Kuruma yerleştirilen çocuğun malları varsa ve kurum müdürü malları yönetme görevini kabul etmezse, rızaları alınarak bir veya birkaç vasi daha atanabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Koruma Amacıyla Özgürlüğün Kısıtlanması

Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanması

Madde 14- Akıl hastalığı, akıl zayıflığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, ağır tehlike arzeden bulaşıcı hastalık veya sadece kendi sosyal ve ekonomik durumuyla uyumlu olmayan ya da sağlığını tehlikeye sokan bir yaşantı sürme gibi serserilik sebeplerinden biriyle toplum için tehlike oluşturan, kısıtlı olsun veya olmasın her ergin kişi, bu durumdan kurtarılmasının ve kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması halinde, tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilir veya bu kurumlarda alıkonulabilir.

Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanmasında kişinin ailesine, yakınlarına komşularına ve çevresine getirdiği külfet de gözönünde tutulur.

Hakim, koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanmasına karar verirken, özgürlüğü kısıtlanacak olan ya da kısıtlanan kişiyi de dinler.

Özgürlüğün kısıtlanmasına neden olan sebeplerin kalkması halinde, kısıtlanan kişi, durumu uygun hale gelince kurumdan çıkarılır.

Koruma amacıyla özgürlüğün kısıtlanmasında Türk Medeni Kanununun 432-437 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vasinin Görevleri

Vasinin genel olarak görevi

Madde 15- Vasi, vesayetine verilen kişinin bakımına, eğitimine, kişilik haklarının korunmasına ve hukuki işlemlerde temsiline ilişkin olarak gereken özeni göstermek, mal varlığını iyi bir yönetici gibi özenle yönetmek zorundadır.

Defter tutma

Madde 16- Vasiliğe atanma kararının kesinleşmesi üzerine, vasi ile vesayet makamının görevlendireceği bir kişi tarafından, hakimin belirleyeceği süre içinde ve talimatları doğrultusunda yönetilecek malvarlığının defteri tutulur. Deftere vesayet altındaki kişinin mallarının türü, adedi ve tahmin edilen rayiç bedelleri sıra numarası altında yazılır. Taşınmazların buldukları yerler, sınırları, alanları, özellikleri, tapu kayıtları ve bu malların kısıtlamalarına ilişkin aynı haklar da ayrıca gösterilir.

Vesayet altındaki kişi ayırt etme gücüne sahipse, olanak bulunduğu takdirde defter tutulurken hazır bulundurulur.

Vesayet altındaki kişinin malvarlığı yoksa aynı süre içinde, durum vesayet makamına yazılı olarak bildirilir. Bu halde defter tutulmaz.

Birinci fıkrada belirlenen süre içinde defterin düzenlenmesine engel bir durum varsa vesayet makamından ek süre istenebilir. Vasinin ek süre istemi vesayet makamınca uygun görüldüğü takdirde yeterli ek süre verilir. Bu süre kesindir.

Tutulan defter belirlenen süre içinde iki örnek olarak vesayet makamına verilir. Vesayet makamı, defterde yazılan malların iyi tanımlanmadığını, değerlerinin takdirinde yanlışlık yapıldığını veya eksik yazıldığını saptarsa, bunları denetimi altında tamamlattırır veya düzelttirir. Vesayet makamı, defterin usulüne uygun ve doğru olarak düzenlendiği kanısına varırsa bir örneğini onaylayarak vasiye verir, diğer örneğini dosyasında saklar.

Belirlenen süreler içinde defter tutulmaz veya tamamlanmazsa vasi, Türk Medeni Kanununun 483 üncü maddesi hükümlerine göre, vesayet makamı tarafından görevinden alınır.

Resmi defter tutma

Madde 17- Koşullar gerektirdiği takdirde denetim makamı, vasi ve vesayet makamının isteği üzerine vesayet altındaki kişinin malvarlığının resmi defterinin tutulmasına karar verebilir. Bu defter, mirastaki resmi defterin alacaklılara karşı doğurduğu sonuçları doğurur ve oradaki usul uyarınca tutulur.

Malvarlığının ihtiyaca yetip yetmediğinin belirlenmesi

Madde 18- Tüzüğün 16 ncı maddesine göre düzenlenen defter vesayet makamına verildikten sonra hakim, vesayet altındaki kimsenin mallarını, gelirini ve ihtiyaçlarını takdir eder veya ettirir ve malları ile gelirinin vesayet altındaki kimsenin ihtiyaçlarına yetip yetmeyeceği konusunda karar verir.

Malvarlığının ihtiyaca yetmemesi durumunda yapılacak işlemler

Madde 19- Vesayet altındaki kişinin malının bulunmaması veya düzenlenecek deftere göre mevcut malları ile gelirinin ihtiyaçlarına yetmeyeceğine vesayet makamı tarafından karar verilmesi hallerinde, vasinin defter tutma ve hesap verme yükümlülüğü yoktur. Bu halde, vesayet altındaki kişinin malları paraya çevrilirse, durum Tüzüğün 16 ncı maddesinde sözü edilen deftere vesayet makamı tarafından şerh olunur.

Malı bulunmayan veya malları ve geliri ihtiyaçlarına yetmeyen vesayet altındaki kişinin bağışlama ve benzeri yollarla elde ettiği kazanımlar, kazanıldığı tarihten itibaren bir ay içinde deftere işlenmek üzere vasi tarafından vesayet makamına bildirilir. Vasi bildirimdeki gecikmesinden sorumludur.

Vesayet altındaki kişinin sonradan meydana gelen kazanımlarıyla mal ve gelir sahibi olması nedeniyle mallarının ve gelirinin ihtiyaçlarına yeter dereceye ulaşması halinde, vesayet makamı bir kararla defter tutmayan vasiye defter tutma ve gerekiyorsa hesap verme yükümlülüğünü, defter tutmakta olup hesap vermeyen vasiye de hesap verme yükümlülüğünü yükler.

Malvarlığının ihtiyaca yetmesi durumunda yapılacak işlemler

Madde 20- Vesayet makamınca, vesayet altındaki kişinin malvarlığı ve gelirin ihtiyaçlarına yeteceğine karar verilmesi halinde, vasi, vesayet altındaki kişinin mal varlığını aşağıdaki hükümlere göre yönetir.

Hesap raporu

Madde 21- Vesayet makamı başka bir süre belirmemişse vasi, her yıl aralık ayının son günündeki durumu gösterir bir hesap raporunu, en geç ocak ayının son gününe kadar vesayet makamına verir. Raporun bir yıldan kısa sürelerle düzenlenmesine karar verilmesi halinde, vesayet makamı hesabın hangi güne kadar olan durumu göstereceğini ve raporun en geç hangi tarihte verileceğini de kararında belirtir.

Raporda hesap devresi içinde malvarlığında meydana gelen değişiklikler ile yapılan masraflar ve elde edilen gelirler ayrıntıları ile gösterilir ve belgeleri rapora eklenir. Vesayet makamının bir kararının yerine getirilmesi için yapılan işlemler varsa, bunlara ait kararların tarihleri de raporda gösterilir.

Rapora, vesayet altındaki kişinin mallarına ait hesapların yanısıra, yaşam tarzına, yerleşim yerine ve mesleki eğitimine ilişkin ayrıntılı bilgi de yazılır.

Hesap raporunun incelenmesi ve onaylanması

Madde 22- Vesayet makamı, hesap raporunu, verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde, iyi bir yönetimden beklenen özenin gösterilip gösterilmediğini de dikkate alarak inceler ve hesap raporunda eksiklik ya da yanlışlık gördüğü takdirde vasiye, hesapların tamamlanması veya düzeltilmesi için uygun bir süre verir.

Vesayet altındaki kişi görüşlerini oluşturma ve açıklama yeteneğine sahip ise, hesabın hakim tarafından incelenmesi sırasında olanak ölçüsünde hazır bulundurulur.

Vesayet makamı, incelemesinin sonunda rapor ve hesapları kabul veya reddeder, gerektiğinde vesayet altındaki kişinin menfaatini korumak için uygun önlemleri alır.

Vasi, görevini yerine getirirken kusurlu davranışıyla vesayet altındaki kişiye verdiği zarardan sorumludur.

Değerli şeylerin saklanması

Madde 23- Vesayet altındaki kişiye ait kıymetli evrak, değerli eşya, önemli belge ve benzerleri, malvarlığının yönetimi bakımından bir engel yoksa, vesayet makamının gözetimi altında güvenli bir yere konulur.

Bunların saklanmasında ve yönetiminde bir engel varsa, gerektiğinde güvence alınarak vasiye de teslim edilebilir. Bu eşyanın teslimine ilişkin tutanakta adetleri, nitelikleri ve değerleri ayrı ayrı gösterilir.

Para ve menkul kıymetler

Madde 24- Vesayet altındaki kişiye ait paralar, faiz getirmek üzere milli bir bankada bu kişi adına açılan bir hesaba yatırılır veya Hazine tarafından çıkarılan menkul kıymetlere çevrilir.

Vesayet makamı bu hesaptan kime ve ne şekilde ödeme yapılabileceğini bankaya bildirir.

Malların satışı

Madde 25- Vesayet altındaki kişiye ait malların satışında açık artırma esastır.

Ancak, satışa çıkarılacak malların özel durumları, nitelikleri veya değerlerinin azlığı gözönüne alınarak taşınırlarda vesayet makamı, taşınmazlarda ise vesayet makamı satışa karar verdikten sonra denetim makamı pazarlıkla satışa karar verebilir.

Vesayet altındaki kişinin kendisi veya ailesi için özel bir değer taşıyan şeyler zorunluluk olmadıkça satılamaz.

Açık artırmada usul

Madde 26- Açık artırma, vesayet makamının gözetimi altında ve bu işle görevlendirdiği memur tarafından, vasi de hazır olduğu halde yapılır.

Hakim, açık artırmayla satışta, vesayet altında bulunanın menfaatlerine uygun olmak üzere, satış şartları ile satış ilanlarının nerede ve ne şekilde yapılacağını belirler. Satış ilanında, ihalenin hakim onayı ile tamamlanacağı hususu da belirtilir. Artırma şartnamesinin hazırlanmasında ve ilanında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri de gözönünde bulundurulur.

Taşınır ve taşınmazların açık artırmada en çok artırana devir ve teslim edilebilmesi için vesayet makamının ihaleyi on gün içinde onaylaması gerekir.

Alicının, satış bedelini, ihalenin onaylanması koşuluyla ihale tarihinden itibaren on gün içinde ödemesi gerekir.

Satış bedeli, vesayet makamı tarafından belirlenen milli bir bankaya yatırılır.

Satış bedeli tamamen ödendikten sonra taşınır mallar alıcısına teslim edilir. Taşınmazların alıcı adına tescili için hakim tarafından tapuya, ihale tutanağının onaylı bir örneği de eklenmek suretiyle tezkere yazılır. Bu tezkere, tapu siciline yapılacak tescilin hukuki sebebinin oluşturur.

Pazarlıkla satışta usul

Madde 27- Pazarlıkla satış, vesayet makamının gözetimi altında ve bu işle görevlendirdiği memur tarafından vasi de hazır olduğu halde yapılır.

Hakim, pazarlıkla satışta, vesayet altında bulunanın menfaatlerine uygun olmak üzere, satış şartları ile satış ilanının yapılıp yapılmayacağını, yapılacaksa nerede ve ne şekilde yapılacağını belirler. Satış ilanında, ihalenin hakim onayı ile tamamlanacağı hususu da belirtilir.

Pazarlıkla yapılacak ihaleye en az üç istekli davet edilir. İsteklilerle yapılan pazarlık sonucu ihale en yüksek bedeli verene yapılır.

Taşınır ve taşınmazların pazarlık sonucu en yüksek bedeli verene devir ve teslim edilebilmesi için vesayet makamının ihaleyi on gün içinde onaylaması gerekir.

Alicının, satış bedelini, ihalenin onaylanması koşuluyla ihale tarihinden itibaren on gün içinde ödemesi gerekir.

Satış bedeli, vesayet makamı tarafından belirlenen milli bir bankaya yatırılır.

Satış bedeli tamamen ödendikten sonra taşınır mallar alıcısına teslim edilir. Taşınmazların alıcı adına tescili için hakim tarafından tapuya, ihale tutanağının onaylı bir örneği de eklenmek suretiyle tezkere yazılır. Bu tezkere, tapu siciline yapılacak tescilin hukuki sebebinin oluşturur.

Şikayet ve itiraz

Madde 28- Vesayet makamı, vasinin Tüzüğün 15 inci maddesinde belirtilen görevlerini yerine getirirken vesayet altındaki kişinin menfaatlerini gerektiği kadar gözetmediğini, haklarına zarar verecek eylem ve işlemlerde bulunduğunu, şikayet veya yaptığı incelemeler sonucu öğrendiğinde, vasinin görevine son verme dahil uygun önlemleri alır.

Vesayet makamının bu kararlarına karşı tebliğ gününden başlayarak on gün içinde denetim makamına itiraz edilebilir. Denetim makamı, gerektiğinde duruşma da yaparak bu itirazı kesin karara bağlar.

Vasinin ücreti

Madde 29- Vasi, vesayet altındaki kişinin mal varlığından, olanak bulunmadığı takdirde Hazineye karşılanmak üzere kendisine bir ücret verilmesini isteyebilir. Ödenecek ücret, yönetimin gerektirdiği emek ve yönetilen mal varlığının geliri gözönünde tutulmak suretiyle her hesap dönemi için vesayet makamı tarafından belirlenir.

Kayımın sorumluluğu

Madde 30- Belli bir iş için görevlendirilmiş olan kayıym, vesayet makamının talimatına aynen uymak zorundadır. Vesayet makamı süreli işlerin zamanında yapılması için kayıymı uyarır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Vasilik Görevinin Sona Ermesi

Vasilik görevinin sona ermesi ve yapılacak işlemler

Madde 31- Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre herhangi bir nedenle görevi sona eren vasi, görevinin sona ermesinden itibaren on beş gün içinde vesayet makamına vesayet altındaki kişinin malvarlığının yönetimiyle ilgili son raporunu ve kesin hesabını verir.

Son raporda, mal varlığı ile gelir ve giderin her kalemi, niteliği ayrı ayrı gösterilerek yazılır. Önceden verilmiş ve onaylanmış rapor varsa, o rapordan sonraki gelir ve giderlerin rapora yazılması ile yetinilir. Son rapora gelir ve giderlere ilişkin olarak hakimın verilmesini istediği belgeler de eklenir. Yol, yiyecek, giyecek gibi giderlerin vesayet altındaki kişinin durumuna uygun olanlarından belge istenmez.

Kesin hesapta, son rapora ek olarak vasinin atandığı ve görevinin sona erdiği tarihler itibariyle mal varlığının gelir ve gider toplamı ile gelir ve gider farkı ayrı ayrı gösterilir.

Vesayet makamı onbeş gün içinde son raporu ve kesin hesabı inceler, uygun bulursa onaylar, eksiklikler varsa, bunların tamamlanması için vasiye bir süre verir. Eksiklikler verilen sürede tamamlandıktan sonra rapor ve kesin hesap vesayet makamınca onaylanır. Son rapor ve kesin hesap onaylandıktan sonra malvarlığı vesayet altındaki kişiye, mirasçılara veya yeni vasiye teslim edilir.

Verilen süreye rağmen vasi tarafından son rapor ve kesin hesaptaki eksiklikler tamamlanmaz veya birinci fıkrada yazılı süre içinde vasi raporunu vermezse ya da vesayet makamı rapora göre vasinin sorumlu olması gerektiği kanısına varırsa, son rapor ve kesin hesabın reddi konusundaki kararını vasiye tebliğ eder. Bu karar ayrıca ehliyetini kazanmış ergin kişiye veya mirasçılara ya da yeni vasiye tazminat davası açma hakları bulunduğu da belirtilmek suretiyle tebliğ olunur. Bu tebliğde vasinin görevine son verildiği de belirtilir. Yeni vasi bu tebligat üzerine eski vasi hakkında tazminat davası açar. Bu halde de malvarlığı mevcut durumuyla ehliyetini kazanmış ergin kişiye, mirasçılara ya da yeni vasiye teslim edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Miras

BİRİNCİ BÖLÜM

Koruma Önlemleri

Genel olarak

Madde 32- Miras, miras bırakanın ölümüyle malvarlığının tamamı için miras bırakanın yerleşim yerinde açılır.

Miras bırakanın yerleşim yeri sulh hakimi, istem üzerine veya re`sen tereke mallarının korunması ve hak sahiplerine geçmesini sağlamak üzere Türk Medeni Kanununun 589 uncu maddesinde öngörülen gerekli bütün önlemleri alır.

Önlemi gerektiren durumların ortadan kalkması üzerine, sulh hakimi, önlemlere son vererek terekeyi hak sahiplerine teslim eder.

Defter tutma ve mühürleme

Madde 33- Türk Medeni Kanununun 590 ıncı maddesinde belirtilen sebeplerden birinin gerçekleşmesi halinde, sulh hakimi, tereke mal ve haklarının yazımı için terekenin defterinin tutulmasına karar verir.

Yazımı yapılan tereke mallarından gerekenler Türk Medeni Kanununun 591 inci maddesine göre mühürlenerek koruma altına alınır. Mühür altına alma yazımdan önce de yapılabilir. Mühürlenmeyen mallar için de uygun koruma önlemi alınır. Miras bırakanla birlikte oturanların ikametleri için zorunlu olan taşınmaz bölümleri ile ihtiyaçları için gerekli eşya mühürlemenin dışında tutulur.

Kütüphane veya pul koleksiyonu gibi tespiti uzun zamana ihtiyaç gösteren taşınırlardan oluşan mallar, mühürlenmek veya kasa gibi güvenilir bir yere konulmak suretiyle muhafaza altına alınır.

Defterin hemen tutulmasının mümkün olmadığı hallerde, deftere geçirilecek tereke mallarının korunmasını sağlamak için tamamının veya bir kısmının, ölümün hemen sonrasında ve en geç on gün içinde mühürlenmesine karar verilebilir. Bu şekilde mühürlenmiş malların da defteri tutulur.

Alacaklıların istemi üzerine yapılan mühürleme, alacak miktarıyla sınırlıdır. Alacaklıya güvence gösterildiği takdirde mühürleme yapılmaz, yapılmışsa kaldırılır.

Terekenin resmen yönetilmesi

Madde 34- Türk Medeni Kanununun 592 nci maddesinde yazılı hallerde sulh hakimi mirasın resmen yönetilmesine karar verir.

Terekeyi resmen yöneten sulh hakimi veya onun yönetimle görevlendirdiği kimse terekeyi iyi bir yönetici gibi özenle yönetmek ve Türk Medeni Kanununun 593 üncü maddesinde öngörülen işleri görmekle yükümlüdür.

Terekeye ait paralar faiz getirmek üzere milli bir bankada tereke adına açılan bir hesaba yatırılır veya Hazine tarafından çıkarılan menkul kıymetlere çevrilir.

Terekeyi resmen yönetene ödenecek ücret, yönetimin gerektirdiği emek ve yönetilen malvarlığı göz önünde tutulmak suretiyle sulh hakimi tarafından belirlenir.

Terekenin resmen yönetilmesinin sona ermesi

Madde 35- Terekenin resmen yönetilmesi kararı, sebep ortadan kalkınca sulh hakimi tarafından kaldırılır. Bu durumda, terekeyi yönetmekle görevlendirilen kimse, sulh hakimine en geç bir hafta içinde yönetme süresinde yapılan bütün işlemleri gösteren bir rapor verir. Raporun birer örneği mahkemece ilgililere gönderilir.

Vasiyetnamenin açılmasında usul

Madde 36- Miras bırakanın ölümünden sonra ele geçen vasiyetnamesinin, geçerli olup olmadığına bakılmaksızın, yerleşim yeri sulh hakimine tesliminden itibaren bir ay içinde açılması ve ilgililere okunması gerekir. Ancak, vasiyetçinin öldüğüne dair kesin delil olmadan vasiyetname verilmişse, bu delilin sağlanmasına kadar vasiyetnamenin açılması geri bırakılır.

Vasiyetnamenin açılma gününü sulh hakimi tespit eder. Adresi bilinen mirasçılar, mahkemece uygun görülecek usul ile vasiyetnamenin açılacağı gün ve saat belirtilerek davet olunur.

Sulh hakimi, davet edilen günde gelen mirasçılar huzurunda vasiyetnameyi açar. Davete rağmen hiçbir mirasçı gelmemiş olsa dahi vasiyetname açılır.

Açılan vasiyetname okunur ve bu durumu tespit eden bir tutanak düzenlenir. Bu tutanak hakim, zabıt katibi ve hazır bulunan ilgililerce imzalanır.

Vasiyetname resmi şekilde düzenlenmemişse, vasiyetnamenin metnine, imzasına ve tarihine dokunulmadan boş bir yerine, vasiyetnamenin okunduğu tarih yazılıp, hakim, zabıt katibi ve hazır bulunan ilgililerce imzalanarak, okunaklı mahkeme mührü ile mühürlenir.

Vasiyetnamenin kağıdında elverişli yer yoksa altına bir kağıt yapıştırılır ve bu işlem yapıştırılan kağıtta tekrarlanır. Ayrıca, kağıtların yapıştırılma yeri, hakim tarafından imzalanır ve gerekli sayıda okunaklı mahkeme mührü ile mühürlenir.

Açılan vasiyetname hakim tarafından güvenilir bir yerde saklanır.

Miras bırakanın sonradan ortaya çıkan vasiyetnameleri için de aynı işlemler yapılır.

Vasiyetname örneği, Türk Medeni Kanununun 597 nci maddesi uyarınca ilgililere tebliğ olunur. Gerekirse, Türk Medeni Kanununun 598 inci maddesine göre mirasçılık belgesi verilir.

Sözlü vasiyet

Madde 37- Türk Medeni Kanununun 539 ve 540 inci maddelerine göre yapılmış bir sözlü vasiyetin bulunduğunu öğrenen miras bırakanın yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesi, miras bırakanın öldüğünü tespit edince Tüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince işlem yapar.

Sözlü vasiyetin bulunduğu kendisine bildirilen mahkeme, miras bırakanın yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesi değilse, bu mahkeme sözlü vasiyetnameyi hemen miras bırakanın yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesine gönderir.

Türk Medeni Kanununun 540 inci maddesinin son fıkrasının uygulanmasında, sözlü vasiyet yoluna başvuran kimse, askerlik hizmetinde bulunuyorsa teğmen veya daha yüksek rütbeli bir subay; sağlık kurumlarında tedavi edilmekteyse, baştabip, baştabip yoksa yardımcısı, onlarda yoksa nöbetçi tabip, bunlardan hiçbiri yoksa hastane müdürü; sözlü vasiyet yoluna başvuran kimse ülke sınırları dışında seyreden bir ulaşım aracında bulunuyorsa, otobüste kaptan şoför, uçakta pilot, gemide kaptan, trende kondüktör veya şeften veya bunların yardımcıları hakim yerine geçer.

İKİNCİ BÖLÜM

Mirasın Reddi

Mirası ret

Madde 38- Yasal ve atanmış mirasçılar, miras bırakanın ölüm tarihinden itibaren üç ay içinde mirası reddedebilirler.

Bu süre, yasal mirasçılar için mirasçı olduklarını daha sonra öğrendikleri ispat edilmedikçe miras bırakanın ölümünü öğrendikleri, vasiyetname ile atanmış mirasçılar için miras bırakanın tasarrufunun kendilerine resmen bildirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

Ölümü tarihinde miras bırakanın ödemedi aczi açıkça belli veya resmen tespit edilmiş ise, miras reddedilmiş sayılır.

Reddin şekli

Madde 39- Mirasın reddi, mirasçılar tarafından sulh hukuk mahkemesine sözlü veya yazılı beyanla yapılır. Reddin kayıtsız ve şartsız olması gerekir.

Mirasçının mirası reddetmesi halinde, sulh hakimince düzenlenecek bir tutanakla reddeden mirasçının açık kimliği belirlenir ve ret beyanı mirası reddedene veya istem, bu konuda yetkisi olan vekil tarafından yapılmış ise vekiline imza ettirilip, hakim ve zabıt katibince imzalanır. Vekilin vekaletnamesi bu tutanağa eklenir.

Süresi içinde yapılan ret beyanı mahkemece tutulan özel kütüğe işlenir. Bu kütükte miras bırakanın adı ve soyadı ile ölüm tarihi, mirasın ret tarihi ve reddedenin adı ve soyadı, ret beyanını içeren tutanağın tarihi ve numarası ile mirasçılık belgesini veren mahkemenin esas ve karar numarası gibi hususlara yer verilir. Süresi içinde yapılmayan ret beyanları bu kütüğe yazılmaz.

Reddeden mirasçıya isterse, mahkemenin özel kütüğünün kayıt numarasını içeren, mahkeme mührü ile mühürlenmiş ve zabıt katibi tarafından onaylanmış mirası reddettiğine ilişkin bir belge verilir.

Resmi defter tutma istemi

Madde 40- Mirası reddetmeye hakkı olan mirasçılar, miras bırakanın yerleşim yeri sulh hakimine Türk Medeni Kanununun 606 ncı maddesinde öngörülen sürelerin işlemeye başladığı tarihten itibaren bir ay içinde yapacakları sözlü veya yazılı beyanla terekenin resmi defterinin tutulmasını isteyebilirler. Sözlü beyan tutanağa geçirilerek, beyanda bulunana imza ettirilir.

Terekenin resmi defterinin tutulması başvurusu üzerine istem esas defterine kaydedilerek bir dosya açılır.

İlan yoluyla çağrı

Madde 41- Terekenin resmi defteri tutulmaya başlanınca hakim; ilanının nerede ve ne şekilde yapılacağını belirlemek suretiyle miras bırakanın alacaklı ve borçlularını, gösterdiği süre içinde, alacaklarını ve borçlarını bildirmeleri için bir ay arayla iki defa yapılacak ilan yoluyla çağırır. Hakimin göstereceği bildirim süresinin ikinci ilandan başlayarak en az bir ay olması gerekir.

İlanda;

1- Miras bırakanın adı, soyadı; meslek ve sanatı, yerleşim yeri gösterilir.

2- Miras bırakanın kefalet sebebiyle alacaklı ve borçlu olanları da dahil bütün alacaklıları ve borçlularının, gösterilen süre içinde varsa belgeleriyle birlikte alacak ve borçlarını bildirmeleri gerektiği, verecekleri evrak ve belgeler karşılığında makbuz isteyebilecekleri belirtilir.

3- Alacaklılar, süresi içinde alacaklarını bildirmemelerinin Türk Medeni Kanununun 629 uncu maddesinde öngörülen sonuçları yönünden uyarılır.

Resmi defter tutulması

Madde 42- Terekenin resmi defteri hakimın gözetimi altında bu işle görevlendirilecek katibe tutturulur.

Tutulacak resmi defterde miras bırakanın taşınır ve taşınmazları ile alacak ve borçları gösterilir. Resmi kayıtlardan veya miras bırakanın belgelerinden varlığı anlaşılan alacaklar, borçlar ve mevcutlar aynen yazılır. Resmi deftere geçirilenler alacaklılara ve borçlulara bildirilir.

Taşınırlar sıra numarası altında cinsi, türü, adedi ve takdir edilen değeri gösterilmek ve her malın nerede bulunduğu belirtilmek suretiyle resmi deftere kaydedilir. Koleksiyon halindeki eşya bir kalemde ve aynı numara altında gösterilir. Aynı türden veya birbirine benzer eşya mümkün olduğu takdirde birlikte tasnif olunur.

Taşınmazlar ile varsa bu taşınmazları kısıtlayan aynı haklar tapu kayıtlarıyla beraber yazılır. Taşınmazlar, adi veya hasılat kirası suretiyle kiraya veya işletmeye verilmiş ise kiracıların kimlikleri ve yerleşim yerleri ile sözleşmenin süresi ve kira bedeli gösterilir.

Bir mal üçüncü kişinin elinde bulunup da istihkak iddiası ileri sürülmüşse, bunların isimleri ve iddianın ilişkin bulunduğu malın sıra numarası ve belge ibraz edilmişse mahiyeti, tarihi ve numarası gösterilir.

İlan üzerine başvuran alacaklı ve borçluların alacak ve borçları bu deftere kayıt edilir. İbraz edilen belgeler, hakimın belirleyeceği güvenilir bir yerde saklanır. İlgilisinin isteği üzerine, belgelerin onaylı birer örneği masrafları kendilerinden alınmak suretiyle verilir.

Resmi defter tutma giderleri terekeden ödenir. Giderler terekeden karşılanamazsa defter tutulmasını istemiş olan mirasçılardan alınır.

Resmi defter tutma süresince yapılacak zorunlu işler

Madde 43- Resmi defter tutma süresince, yapılmaması terekenin zararına sebep olacak acele tamirat, ekilenleri çapalamak, olgunlaşmış ürünü toplamak ve muhafaza etmek,

muhafazası halinde değerinde azalma meydana gelecek malları satmak gibi zorunlu yönetim işleri yapılabilir.

Resmi defter tutmanın sona ermesi

Madde 44- Alacak ve borçların bildirilmesi için ilanda belirtilen sürenin dolmasıyla resmi defterin tutulması sona erer. Resmi defter tutma işlemi sona erince, defterin her sayfası mühürlenerek hakim ve bu işle görevlendirilen katip tarafından imzalanır.

Resmi defter bir aydan az olmamak üzere hakim tarafından belirlenen süre içinde ilgililerin incelemeleri için açık bulundurulur.

Resmi defter tutulmasının sonuçları hakkında Türk Medeni Kanununun 626-630 uncu maddeleri hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmi Tasfiye

Resmi tasfiye isteminde bulunma

Madde 45- Terekenin resmi tasfiyesini Türk Medeni Kanununun 632 ve 633 üncü maddelerine göre mirasçılar ile miras bırakanın alacaklıları isteyebilir.

Mirasçılar veya miras bırakanın alacaklılarının resmi tasfiye istemi, miras bırakanın yerleşim yerindeki sulh hakimine yazılı veya sözlü beyanla olur. Sözlü beyan tutanağa geçirilerek beyanda bulunana imza ettirilir.

Resmi tasfiyenin kapsamı ve usul

Madde 46- Resmi tasfiyede Türk Medeni Kanununun 634 ve 635 inci maddelerinin hükümleri uygulanır.

Resmi tasfiye, miras bırakanın yürüyen işlerinin tamamlanmasını, borçlarının ifasını, alacaklarının tahsilini, vasiyet borçlarının terekenin olanağı ölçüsünde yerine getirilmesini, zorunlu olduğu takdirde miras bırakanın haklarının ve borçlarının mahkemece tespitini ve gerektiğinde mallarının paraya çevrilmesini kapsar.

Resmi tasfiyede defter tutma sonunda terekenin mevcudunun borçları karşılayacağı anlaşılırsa, miras bırakanın işyeri tasfiye, borçları ifa, alacakları tahsil edilir ve belirli mal bırakma konusundaki kazandırma, mevcuda göre yerine getirilir.

Tasfiye memuru, borçları ödemek için ihtiyaç duyduğu oranda malları paraya çevirir. Olanak bulunduğu takdirde, malların olduğu gibi kalmasını ve mirasçılara eline bu şekilde geçmesini sağlamaya çalışır.

Tasfiye için gerek duyulmayan mallar tasfiye tamamlanmadan da mirasçılara teslim edilebilir.

Resmi tasfiyede malların paraya çevrilmesi

Madde 47- Resmi tasfiyede taşınır ve taşınmazlar açık artırma veya bütün mirasçılardan kabulü halinde pazarlık yoluyla satılır. Ancak, bütün mirasçılar pazarlıkla satış yoluyla paraya çevirme usulünde anlaşılırsa, durum, tasfiye memuru tarafından sulh hakimine bildirilir. Sulh hakimi, bu takdirde terekenin borcunun tamamen karşılanmayacağı ve açık artırma ile satılması halinde malın daha fazla edeceği sonucuna varırsa, açık artırma usulünü tercih edebilir. Artırma şartnamesinin hazırlanmasında ve ilanında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümleri de gözönünde bulundurulur.

Sulh hakimi mirasçılardan tamamının istemi ile yapılacak satışta terekenin borcunun tamamen ödenebileceği kanaatine varırsa, yalnız mirasçılar arasında yapılacak özel ihtiyari artırımla satışa karar verir.

Resmi tasfiyede özel ihtiyari artırma usulü

Madde 48- Sulh hakiminin, bütün mirasçılarının istemi üzerine taşınır ve taşınmazların yalnız mirasçılar arasında özel ihtiyari artırımla satışına karar vermesi durumunda, 818 sayılı Borçlar Kanununun 225 inci maddesindeki özel ihtiyari artırma usulü uygulanır. Bu halde ihtiyari artırma sonucunda taşınmaz kendisine ihale edilen mirasçı ihale bedelini en geç on gün içinde ödemekle yükümlüdür. Bu süre sulh hakimi tarafından uzatılamaz. İhale kendisinde kalan mirasçı süresi içinde ihale bedelini ödemezse, ikinci bir ihale yapılır. İki ihale arasındaki bedel farkını ilk ihale kendisinde kalan mirasçı öder. İkinci ihalenin de neticesiz kalması halinde, sulh hakimi malın açık artırma ile satılmasına karar verir.

Resmi tasfiyede açık artırımla satış

Madde 49- Resmi tasfiyede açık artırma, sulh hakiminin gözetimi altında tasfiye memuru tarafından yapılır.

Hakim, açık artırma yoluyla satışta miras bırakanın yürüyen işlerinin tamamlanmasını, borçlarının ifasını, vasiyet borçlarının ise terekenin olanağı ölçüsünde yerine getirilmesini sağlayacak biçimde, satış şartları ile satış ilanlarının nerede ve ne şekilde yapılacağını tespit eder.

Yapılan açık artırma sonucunda taşınır ve taşınmaz kendisine ihale edilen kimse ihale bedelini en geç on gün içinde ödemekle yükümlüdür. Bu süre uzatılamaz. İhale kendisinde kalan, süresi içinde ihale bedelini ödemezse, ikinci ihale yapılır. İki ihale arasındaki bedel farkını ilk ihale kendisinde kalan öder.

Satış bedeli, sulh hukuk hakimi tarafından belirlenen milli bir bankada tereke adına açılacak hesaba yatırılır.

Satış bedeli tamamen ödendikten sonra taşınır mallar alıcısına teslim edilir. Taşınmazların alıcı adına tescili için hakim tarafından tapuya, ihale tutanağının onaylı bir örneği de eklenmek suretiyle tezkere yazılır. Bu tezkere, tapu siciline yapılacak tescilin hukuki sebebinin oluşturur.

Bu maddede aksine hüküm bulunmayan hallerde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Resmi tasfiyede pazarlıkla satış

Madde 50- Resmi tasfiyede pazarlıkla satış, bütün mirasçılarının kabulü halinde, sulh hakiminin gözetimi altında, görevlendireceği tasfiye memuru tarafından yapılır.

Hakim, pazarlıkla satışta miras bırakanın yürüyen işlerinin tamamlanmasını, borçlarının ifasını, vasiyet borçlarının ise terekenin olanağı ölçüsünde yerine getirilmesini sağlayacak biçimde, satış şartları ile satış ilanının yapıp yapılmayacağını, yapılacaksa nerede ve ne şekilde yapılacağını tespit eder.

Pazarlıkla yapılacak ihaleye en az üç istekli davet edilir. İsteklilerle yapılan pazarlık sonucu en yüksek bedeli verene ihale yapılır.

Alıcının, satış bedelini, ihale tarihinden itibaren on gün içinde ödemesi gerekir.

Satış bedeli, sulh hakimi tarafından belirlenen milli bir bankada tereke adına açılacak hesaba yatırılır.

Satış bedeli tamamen ödendikten sonra taşınır mallar alıcısına teslim edilir. Taşınmazların alıcı adına tescili için hakim tarafından tapuya, ihale tutanağının onaylı bir örneği de eklenmek suretiyle tezkere yazılır. Bu tezkere, tapu siciline yapılacak tescilin hukuki sebebinin oluşturur.

Resmi tasfiyenin sona ermesi

Madde 51- Tasfiye memuru resmi tasfiye sonunda Tüzüğün 42 nci maddesi gereğince düzenlenen resmi deftere ek olarak, tasfiye sırasında yaptığı ödemeyi, aldığı parayı, kime

ödediğini veya kimden aldığını, konusunu, miktar ve tarihlerini de kaydetmek suretiyle tamamlayıcı bir defter düzenleyerek sulh hakimine verir.

Hakim, incelemelerini yaparak tasfiye memurundan gereken bilgiyi alır ve işlemlerde gördüğü eksiklikleri vereceği süre içinde tamamlattırır.

Tasfiye memurunun görevi, tasfiye sonucunda kalan mal ve alacakları mirasçılara devre hazır hale getirmekle sona erer.

Terekenin tasfiyeden artan kısmının taksimi tasfiye memurunun görevi dışındadır.

Tasfiye memurunun ücreti, sarfettiği emeğe ve terekenin geliri ile işin niteliğine göre sulh hakimi tarafından tespit edilir.

Tutulan resmi deftere göre iflas usulü ile tasfiye

Madde 52- Resmi deftere göre terekenin mevcudunun borçlarını ödemeye yetmediği anlaşılır veya başlangıçta mevcudun borcu karşılayacağı kanatı ile olağan usulle tasfiyeye başlanıp sonradan mevcudun borçları ödemeye yetmediği sonucuna varılırsa, sulh hakimi durumu derhal alacaklılara bildirir ve iflas usulü ile tasfiyeye karar vererek bu tasfiyeyi yapmak için bir veya birkaç memur atar.

Bu tasfiye, İcra ve İflas Kanununun iflasa ilişkin hükümlerine göre yapılır.

Hüküm bulunmayan haller

Madde 53- Resmi tasfiyede bu bölümde hüküm bulunmayan hallerde, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 211 inci ve devamı maddelerinde yer alan iflastan başka hallerde bir kollektif şirketin tasfiyesindeki tasfiye memurunun görev, yetki ve sorumlulukları ile tasfiyeye ilişkin hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Miras Ortaklığı

Miras ortaklığı ve temsilcisi

Madde 54- Birden çok mirasçı bulunması halinde, mirasın geçmesiyle birlikte paylaşmaya kadar, mirasçılar arasında terekedeki bütün hak ve borçları kapsayan bir ortaklık meydana gelir.

Türk Medeni Kanununun 640 inci maddesinin uygulanmasında miras ortaklığına temsilci atanması istemi, miras bırakanın yerleşim yeri sulh hakimine sözlü veya yazılı beyanla olur. Sözlü beyan tutanağa geçirilerek beyanda bulunana imzalatılır.

Miras ortaklığında defter düzenlenmesi ve itiraz

Madde 55- Terekedeki mallar, alacaklar ve borçlar, miras ortaklığı temsilcisi tarafından tutulan deftere göre belirlenerek temsilcinin yönetimine verilir.

Tutulan defterin aslı sulh hakimine verilir. Sulh hakimi defterin onaylı bir örneğini mirasçılara tebliğ ettirir.

Mirasçılar, defterdeki tespite, tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sulh hukuk mahkemesine yazılı olarak itiraz edebilirler.

Miras ortaklığında temsilcinin hesap vermesi ve giderler

Madde 56- Temsilci, yönetimine verilen malların belgelere dayanan hesabını her üç ayda bir mirasçılara ve bu hesabın bir örneğini de sulh hakimine verir. Şikayet halinde hesap, bilirkişiye incelettirilerek, belirlenen duruma göre, vasi hakkındaki hükümler uyarınca temsilci hakkında işlem yapılır.

Miras ortaklığı temsilcisinin terekenin yönetimi ile ilgili yapacağı harcamalar terekeden ödenir. Harcamalar terekeden karşılanamazsa istemde bulunan mirasçıdan alınır.

BEŞİNCİ KISIM
Çeşitli Hükümler

Yönetmelikle düzenlenecek konular

Madde 57- a) Bu Tüzük kapsamında tutulacak defterler, özel kütük, dosyalar, tutanaklar ve diğer evraka ilişkin hususları düzenleyen yönetmelik, Adalet Bakanlığınca,

b) Koruma amacıyla özgürlüğü kısıtlanan ergin kişinin tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilmesi veya alıkonulmasına ilişkin esas ve usulleri düzenleyen yönetmelik, Başbakanlığın koordinatörlüğünde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlık ile Adalet, İçişleri, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarınca birlikte,

c) Türk Medeni Kanununun 659 uncu maddesinde öngörülen hususları düzenleyen yönetmelik, Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca,
en geç bir yıl içerisinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 58- 24/7/1965 tarihli ve 6/5100 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Tüzük" yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden önce ölmüş olan miras bırakanlar hakkında 24/7/1965 tarihli ve 6/5100 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Türk Medeni Kanununun Velayet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına Dair Tüzüğün mirasla ilgili hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

Madde 59- 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 593, 609 ve 620 nci maddelerine dayanılarak velayet, vesayet ve miras hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak hazırlanan ve Danıştay`ca incelenmiş olan bu Tüzük yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 60- Bu Tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRK MEDENÎ KANUNUNUN VELÂYET, VESAYET VE MİRAS
HÜKÜMLERİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN TÜZÜK KAPSAMINDA
TUTULACAK DEFTERLER, ÖZEL KÜTÜK, DOSYALAR, TUTANAKLAR VE
DİĞER EVRAKIN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK**

Resmi Gazete Tarihi : 23/9/2004

Resmi Gazete Sayısı : 25592

BİRİNCİ KISIM

Amaç ve Kapsam

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Türk Medenî Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzük uyarınca tutulacak defterler ile özel kütük, dosyalar, tutanaklar ve diğer evraka ilişkin hususları düzenlemektir.

Dayanak

Madde 2- Bu Yönetmelik, Türk Medenî Kanununun Velâyet, Vesayet ve Miras Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Tüzüğün 57 nci maddesinin (a) bendi uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3- Bu Yönetmelikte geçen :

- a)Türk Medenî Kanunu; 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununu,
- b)Bakanlık; Adalet Bakanlığını,
- c)Kalem Yönetmeliği; Hukuk ve Ticaret Mahkemeleri Yazı İşleri Yönetmeliğini,
- d)Mahkeme kasası ; Mahkeme Yazı İşleri Müdürlüğünce, kıymetli evrak ve eşya defterinde yazılı şeylerin saklandığı kilitli ve sağlam yeri, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Dosya usulü

Madde 4- Velâyet, vesayet ve miras işlerinde dosya usulünün uygulanması zorunludur. Her iş için bir dosya açılarak bu dosyaya ait olduğu işin esas defterindeki numarası yazılır ve o işe ait tutanak ve belgeler sırasıyla bu dosyaya konur.

Elektronik ortamda veri girişi ve veri saklama uygulamasına geçen mahkemelerde dosyalama işlemi elektronik ortamda yapılır.

Dosyaların düzenlenmesinde bir sıra takip olunur.

Tutanaklar

Madde 5- Velâyet, vesayet ve miras işleri için bir tutanak tutulur. Bu tutanakta; dosya esas numarası, vesayet altına alınan veya kendisine kayyım tayin olunan kimsenin, vasi veya kayyımın, mirasta terekesi yazılanın, defter tutma talebinde; mirasçı ve ilgililerin ve miras şirketi için tayin olunan temsilcinin adı, soyadı ve yerleşim yerleri yazılır. Bu tutanakta yapılan işlemlerin tarih ve sırası belirtilir, kararlar hâkim ve zabıt kâtabi tarafından imzalanır. Tutanaklara birbirini takip eden sayfa numarası verilir.

Başvuru şekli

Madde 6- Başvuru ve taleptalepler yazılı veya sözlü beyan ile yapılır. Sözlü beyan tutanağa geçirilir ve beyanda bulunana imza ettirilir.

Belgeler

Madde 7- Terekede bulunan veya ilgililer tarafından daha sonra ibraz edilen belgelerin suretleri çıkarılarak dosyaya konulur. Asılları, üzerine dosya esas numarası yazılan bir zarfa konulup, mahkeme kasasında saklanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM **Velâyet ve Vesayet** **BİRİNCİ BÖLÜM** **Defterler**

Tutulacak defterler

Madde 8- Velâyet ve vesayet işlerine bakan mahkemelerde aşağıdaki defterler tutulur:

- 1-Banka hesabı cari defteri,
- 2-Vesayet ad defteri,
- 3-Resmî defter.

Banka hesabı cari defteri: Bankaya yatırılan ve çekilen paraları gösteren defterdir.

Bu defterde; sıra numarası, dosya esas numarası, küçük veya kısıtlının adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, banka adı, banka hesap numarası, para miktarı ile diğer hususların bulunduğu düşünceler sütunu yer alır.

Vesayet ad defteri: Vesayet altına alınan ve kendilerine kayyım tayin olunanların alfabetik sırayla adlarının tutulduğu defterdir.

Bu defterde; sıra numarası, kısıtlı, küçük veya gaibin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, yerleşim yeri, vesayet altına alınma sebebi, vasi veya kayyımın adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyet kimlik numarası, yerleşim yeri, dosya esas numarası ile diğer hususların yer aldığı düşünceler sütunu bulunur.

Resmî defter: Vasi ve vesayet makamının isteği üzerine, koşullar gerektirdiği takdirde denetim makamınca verilen karar gereğince vesayet altındaki kişinin, malvarlığının tutulduğu defterdir.

Bu defter, tereke tespit ve koruma defterindeki usule göre tutulur.

Vasi tarafından tutulacak defter

Madde 9- Vasiliğe atanma kararının kesinleşmesi üzerine, vasi ile vesayet makamının görevlendireceği bir kişi tarafından hâkimin belirleyeceği süre içinde ve talimatları doğrultusunda yönetilecek malvarlığının Türk Medenî Kanununun 438 inci maddesi uyarınca defteri tutulur. Deftere vesayet altındaki kişinin mallarının türü, adedi ve tahmin edilen rayiç bedelleri sıra numarası altında yazılır. Taşınmazların buldukları yerler, sınırları, alanları, özellikleri, tapu kayıtları ve bu mallar üzerindeki kısıtlamalara ilişkin aynî haklar da ayrıca gösterilir.

Vesayet altındaki kişi ayırt etme gücüne sahipse, olanak bulunduğu takdirde defter tutulurken hazır bulundurulur.

Vesayet altındaki kişinin malvarlığı yoksa, aynı süre içinde, durum vesayet makamına yazılı olarak bildirilir. Bu halde defter tutulmaz.

Birinci fıkrada belirlenen süre içinde defterin düzenlenmesine engel bir durum varsa, vesayet makamından ek süre istenebilir. Vasinin ek süre istemi vesayet makamınca uygun görüldüğü takdirde yeterli ek süre verilir. Bu süre kesindir.

Tutulan defter belirlenen süre içinde iki örnek olarak vesayet makamına verilir. Vesayet makamı, defterde yazılan malların iyi tanımlanmadığını, değerlerinin takdirinde yanlışlık yapıldığını veya eksik yazıldığını saptarsa, bunları denetimi altında tamamlattırır veya düzelttirir. Vesayet makamı, defterin usulüne uygun ve doğru olarak düzenlendiği kanısına varırsa bir örneğini onaylayarak vasiye verir, diğer örneğini dosyasında saklar.

Belirlenen süreler içinde defter tutulmaz veya tamamlanmazsa vasi, Türk Medenî Kanununun 483 üncü maddesi hükümlerine göre vesayet makamı tarafından görevinden alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Raporlar

Hesap raporu

Madde 10- Vesayet makamı başka bir süre belirlememişse vasi, her yıl aralık ayının son günündeki durumu gösterir bir hesap raporunu en geç ocak ayının son gününe kadar vesayet makamına verir. Raporun bir yıldan kısa sürelerle düzenlenmesine karar verilmesi halinde vesayet makamı hesabın hangi güne kadar olan durumu göstereceğini ve raporun en geç hangi tarihte verileceğini de kararında belirtir.

Raporda hesap devresi içinde malvarlığında meydana gelen değişiklikler ile yapılan masraflar ve elde edilen gelirler ayrıntıları ile gösterilir ve belgeleri rapora eklenir. Vesayet makamının bir kararının yerine getirilmesi için yapılan işlemler varsa, bunlara ait kararların tarihleri de raporda gösterilir.

Rapora, vesayet altındaki kişinin mallarına ait hesapların yanısıra, yaşam tarzına, yerleşim yerine ve meslekî eğitimine ilişkin ayrıntılı bilgi de yazılır.

Hesap raporunun incelenmesi ve onaylanması

Madde 11- Vesayet makamı, hesap raporunu verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde iyi bir yönetimden beklenen özenin gösterilip gösterilmediğini de dikkate alarak inceler ve hesap raporunda eksiklik ya da yanlışlık gördüğü takdirde vasiye, hesapların tamamlanması veya düzeltilmesi için uygun bir süre verir.

Vesayet altındaki kişi görüşlerini oluşturma ve açıklama yeteneğine sahip ise, hesabın hâkim tarafından incelenmesi sırasında olanak ölçüsünde hazır bulundurulur.

Vesayet makamı, incelemesinin sonunda rapor ve hesapları kabul veya reddeder. Gerektiğinde vesayet altındaki kişinin menfaatini korumak için uygun önlemleri alır.

Vasi, görevini yerine getirirken kusurlu davranışıyla vesayet altındaki kişiye verdiği zarardan sorumludur.

Değerli şeylerin saklanması

Madde 12- Vesayet altındaki kişiye ait kıymetli evrak, değerli eşya, önemli belge ve benzerleri, malvarlığının yönetimi bakımından bir engel yoksa, vesayet makamının gözetimi altında güvenli bir yere konur.

Bunların saklanmasında ve yönetiminde bir engel varsa gerektiğinde güvence alınarak vasiye de teslim edilebilir. Bu eşyanın teslimine ilişkin tutanakta adetleri, nitelikleri ve değerleri ayrı ayrı gösterilir.

Son rapor ve kesin hesap

Madde 13- Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre herhangi bir nedenle görevi sona eren vasi, görevinin sona ermesinden itibaren onbeş gün içinde vesayet makamına vesayet altındaki kişinin malvarlığının yönetimiyle ilgili son raporunu ve kesin hesabını verir.

Son raporda, mal varlığı ile gelir ve giderin her kalemi niteliği ayrı ayrı gösterilerek yazılır. Önceden verilmiş ve onaylanmış rapor varsa, o rapordan sonraki gelir ve giderlerin rapora yazılması ile yetinilir. Son rapora gelir ve giderlere ilişkin olarak hâkimin verilmesini istediği belgeler de eklenir. Yol, yiyecek, giyecek gibi giderlerin vesayet altındaki kişinin durumuna uygun olanlarından belge istenmez.

Kesin hesapta, son rapora ek olarak vasinin atandığı ve görevinin sona erdiği tarihler itibarıyla mal varlığının gelir ve gider toplamı ile gelir ve gider farkı ayrı ayrı gösterilir.

Vesayet makamı onbeş gün içinde son raporu ve kesin hesabı inceler, uygun bulursa onaylar, eksiklikler varsa bunların tamamlanması için vasiye ek bir süre verir. Eksiklikler verilen sürede tamamlandıktan sonra rapor ve kesin hesap vesayet makamınca onaylanır. Son rapor ve kesin hesap onaylandıktan sonra malvarlığı vesayet altındaki kişiye, mirasçılara veya yeni vasiye teslim edilir.

Verilen süreye rağmen vasi tarafından son rapor ve kesin hesaptaki eksiklikler tamamlanmaz veya birinci fıkrada yazılı süre içinde vasi raporunu vermezse ya da vesayet makamı rapora göre vasinin sorumlu olması gerektiği kanısına varırsa, son rapor ve kesin hesabın reddi konusundaki kararını vasiye tebliğ eder. Bu karar ayrıca ehliyetini kazanmış ergin kişiye veya mirasçılara ya da yeni vasiye tazminat davası açma hakları bulunduğu da belirtilmek suretiyle tebliğ olunur. Bu tebliğde vasinin görevine son verildiği de belirtilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Miras

BİRİNCİ BÖLÜM

Defterler

Tutulacak defterler

Madde 14- Tereke işlerine bakan sulh hukuk mahkemesinde aşağıdaki defterler tutulur:

- 1-Tereke esas defteri,
- 2-Kıymetli evrak ve eşya defteri,
- 3-Banka hesabı cari defteri,
- 4-Kasa defteri,
- 5-Tereke karar defteri,
- 6-Tereke tespit ve koruma defteri,
- 7-Resmî defter.

Tereke esas defteri:Tereke işlerine bakan sulh hukuk mahkemesine intikal eden bütün dava, itiraz veya temyiz başvurusu ile sair işlemlerin kaydedildiği defterdir.

Tereke esas defterinde; sıra numarası, başvuranın adı, soyadı veya unvanı ile başvuru tarihi, mirasbırakanın adı, soyadı, öldüğü tarih, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, varsa veli, vasi veya kayyımın adı, soyadı, adresi, son yerleşim yeri mahkemesinin karar tarih ve numarası ile itiraz veya temyiz başvurusunun tarih ve sonucu sütunları yer alır.

Kıymetli evrak ve eşya defteri:Döviz cinsinden paralar ile diğer kıymetli evrak ve eşyanın kaydolunduğu defterdir.

Kıymetli evrak ve eşya defterinde; sıra numarası, tereke dosya esas numarası, kıymetli evrak veya eşyanın sahibinin adı, soyadı, kıymetli evrak veya eşyanın cinsi, türü, adedi, değeri, satılıp paraya çevrilmiş ise bedeli ve tahsilât makbuz numarası, kıymetli evrak ve eşyanın saklandığı yer hanesi ile gerekli görülen diğer hususların bulunduğu düşünceler sütunu yer alır.

Banka hesabı cari defteri :Bankaya yatırılan ve çekilen paraları gösteren defterdir.

Bu defterde; sıra numarası, tereke dosyasının esas numarası, mirasbırakanın adı, soyadı, banka adı, banka hesap numarası, bankaya yatırılan paraya ait tahsilât ve reddiyat makbuzunun tarih ve numarası, para miktarı ile diğer hususların yer aldığı düşünceler sütunu bulunur.

Kasa defteri:Türk Lirası cinsinden paranın kaydolunduğu defterdir.

Bu defterde; emanete alınan paranın miktarı, tahsilât makbuzunun tarih ve numarası, tereke dosyasının esas numarası, kasadan çıkış yapılan para miktarı ile buna ilişkin reddiyat makbuzunun tarih ve numarası yer alır.

Tereke karar defteri:Mahkeme tarafından verilen kararların sıra numarası takip edilerek yazıldığı defterdir.

Bu defterde; karar numarası, karar tarihi, dosya esas numarası, miras bırakanın adı, soyadı, son yerleşim yeri, başvuranın adı, soyadı veya unvanı, adresi, karar sonucu bulunur.

Tereke tespit ve koruma defteri: Miras bırakanın son yerleşim yeri sulh hâkimi, Türk Medenî Kanununun 590 ıncı maddesinde yazılı sebeplerden birinin gerçekleşmesi halinde tereke tespit ve koruma defterinin tutulmasına karar verir.

Bu defterde; sıra numarası altında taşınır malların cinsi, türü, miktarı, takdir olunan değeri, bulunduğu yer ile var ise üzerinde üçüncü bir şahsın rehin hakkına ilişkin bilgi yer alır. Koleksiyon halindeki eşya bir kalemde ve aynı numara altında gösterilir. Aynı türden veya bir diğerine benzer eşya mümkün olduğu takdirde birlikte kaydolunur.

Üçüncü şahsın elinde bulunan bir mal hakkında istihkak iddiasında bulunulduğu takdirde, bunların isimleri ve iddiaya konu malın sıra numarası ve vesika ibraz edilmiş ise cinsi, türü, tarih ve numarası, takdir olunan değeri gösterilir.

Taşınmaz mallar ile bu malları sınırlayan aynî bir hak var ise tapu kayıtları ile beraber yazılır.

Taşınmazlar, adî veya hasılat kirası suretiyle kiraya veya işletmeye verilmiş ise kiracıların kimlikleri ve yerleşim yerleri ile sözleşmenin süresi ve kira bedeli gösterilir.

Yazımı yapılan tereke mallarından gerekenler Türk Medenî Kanununun 591 inci maddesine göre mühürlenerek koruma altına alınır. Mühür altına alma yazımdan önce de yapılabilir. Mühürlenmeyen mallar için de uygun koruma önlemi alınır. Mirasbırakanla birlikte oturanların ikâmetleri için zorunlu olan taşınmaz bölümleri ile ihtiyaçları için gerekli eşya mühürlemenin dışında tutulur.

Kütüphane veya pul koleksiyonu gibi tespiti uzun zamana ihtiyaç gösteren taşınırlardan oluşan mallar, mühürlenmek veya kasa gibi güvenilir bir yere konulmak suretiyle muhafaza altına alınır.

Defterin hemen tutulmasının mümkün olmadığı hallerde, deftere geçirecek tereke mallarının korunmasını sağlamak için tamamının veya bir kısmının, ölümün hemen sonrasında ve en geç on gün içinde mühürlenmesine karar verilebilir. Bu şekilde mühürlenmiş malların da defteri tutulur.

Alacaklıların istemi üzerine yapılan mühürleme, alacak miktarıyla sınırlıdır. Alacaklıya güvence gösterildiği takdirde mühürleme yapılmaz, yapılmışsa kaldırılır.

Defter tutma işlemi ölüm tarihinden itibaren bir ay içinde tamamlanır ve defterin sonuna terekeyi yazma işleminin ne kadar devam ettiği yazılarak hâkim ve zabıt kâtibi ile hazır bulunan mirasçılar ve bilirkişiler tarafından imza edilir. Bu defter, her dosya için müstakilen düzenlenir.

Muhafazası masraflı veya bozulması muhtemel olan mallar ve eşya, hâkimin gerekçeli kararı ile açık artırma veya pazarlıkla satılır.

Resmî defter: Mirası reddetmek hakkına sahip olan mirasçılar tarafından, Türk Medenî Kanununun 606 ncı maddesinde öngörülen sürelerin işlemeye başladığı tarihten itibaren mirası ret için bir ay içinde defter tutmak talebinde bulunulduğu takdirde hâkimin gözetimi altında bu işle görevlendirilecek bir zabıt kâtibi tarafından, tereke tespit ve koruma defterindeki usule göre tutulan ve ölenin taşınır, taşınmaz mallarının durumu ve ayrıntısı ile alacak ve borçlarının miktarını gösterir defterdir.

Bu defterde ayrıca, miras bırakanın kefaletten doğan borçları ayrı bir sütunda gösterilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Tutanak ve Kütük

Tereke işlerine bakan sulh hukuk mahkemesince tutulması gereken tutanak

Madde 15- Mirası ret tutanağı, mirasçının mirası reddetmesi halinde sulh hâkimince düzenlenen tutanaktır.

Bu tutanakta; mirası reddeden mirasçının adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, yerleşim yeri bilgileri yer alır. Ret beyanı mirası reddedene veya istem bu konuda yetkisi olan vekil tarafından yapılmış ise vekiline imza ettirilip, hâkim ve zabıt kâtibince imzalanır. Vekilin vekaletnamesi bu tutanağa eklenir.

Süresi içinde yapılan ret beyanı aynı gün mirası ret kütüğüne işlenir.

Tereke işlerine bakan sulh hukuk mahkemesince tutulması gereken kütük

Madde 16- Mirası ret kütüğü, miras mirasçılar tarafından reddedilmiş ise özel kütüğe işlenir. Bu kütüğe; mirasbırakanın adı, soyadı, gün, ay, yıl olarak ölüm tarihi, mirası ret için başvuru tarihi, reddedenin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, reddedenin yerleşim yeri, ret beyanını içeren tutanağın tarihi, tereke esas numarası, mirasçılık belgesini veren mahkemenin esas ve karar numarası yazılır. Kütükte, diğer hususların bulunduğu düşünceler sütunu da yer alır. Reddeden mirasçıya mirası reddettiğine dair belge verilmiş ise bu husus düşünceler sütununda belirtilir.

Reddeden mirasçıya talebi halinde, mahkemenin özel kütüğünün kayıt numarasını içeren, mahkeme mührü ile mühürlenmiş ve zabıt kâtibi tarafından onaylanmış mirası reddettiğine ilişkin bir belge verilir.

BEŞİNCİ KISIM

Son Hükümler

Defter ve kütüğün basılması

Madde 17- Bu Yönetmelikte tutulması öngörülen ve ekte birer örneği gösterilen defterler ve özel kütük Adalet Bakanlığınca bastırılıp teşkilâta gönderilir.

Örnekler

Madde 18- Bu Yönetmelik hükümlerine göre, tutulması ve kullanılması zorunlu olan defter örnekleri Yönetmeliğe eklenmiştir.

Örneklerdeki esaslara uyulmak şartıyla, bu örneklere gerekli ilâveler yapılabilir.

Uygulanacak hükümler

Madde 19- Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce tutulan defterler, mümkün olduğu takdirde, Yönetmelik hükümlerine uygun bir biçimde gerekli sütunlar ilave edilmek suretiyle kullanılmaya devam edilir.

Elektronik ortamda kayıt tutulması

Madde 20- Elektronik ortamda veri girişi ve veri saklama uygulamasına geçen mahkemelerde bu Yönetmelik uyarınca tutulacak defterler ile özel kütük, dosyalar, tutanaklar ve diğer evrak elektronik ortamda tutulur.

Birinci fıkraya göre elektronik ortamda tutulan defter, özel kütük ve diğer evrak; bir yıl süreyle, yedekleme amacıyla haftalık dökümleri çıkartılarak mahkeme yazı işleri müdürünce imzalanmak suretiyle defter ve karton yerine geçmek üzere saklanır.

Yürürlük

Madde 21- Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 22- Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.